

РАЗВОЈ РЕГЕНЕРАТИВНЕ МЕДИЦИНЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Трећи министарски параф

БИВШИ РАДНИЦИ „ЗАСТАВЕ“ У ТРАГАЊУ ЗА ПОСЛОМ

Осмислили рециклажни центар

СТРАНА 5

ДРЖАВА ПОМАЖЕ ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЗАНАТЕ

Хоби претворили у посао

СТРАНА 7

ПРИПРЕМЕ ЗА ПРОСЛАВЕ ВЕЛИКЕ МАТУРЕ

Холивуд - па шта кошта да кошта

СТРАНА 13

ДЕЛО И ЛИК АКАДЕМИКА ПЕТРА С. ЈОВАНОВИЋА

Истраживач у географији - прегалац у друштву

СТРАНА 16

FORMA IDEALE
www.formaideale.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
БАНАТСКО ДВОРИШТЕ - ПЕШАЧКА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

SILCA
034/ 33 66 99
ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA NA SVIM VRSTAMA AUTO KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera
dobar kertridž mir u kući
Refilm
Karadonjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

PERMONT
• ROLETNE
• VENECIJANERI
• TRAKASTE ZAVESE
063 853 9 006

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Мали фудбал

Пише Драган Рајичић

Мали фудбал - мала тема! Одлагао сам је целе прошле незимске сезоне, а сад је покрећем и накнадно и превентивно.

Дакле овако. Један сат је иза поноћи. Спавам и сањам како једем неку рибу. Њу ми је доктор препоручио због повећаног холестерола. Одакле мени холестерол? Од сплачина које доминирају у мојој исхрани сигурно није. Биће да ми је то од стреса. Без посла, без пара, у комуналним и осталим дуговима до гуше, у наше мега-трговине могу само да бленем као теле у шарена врата, а холестерол ту моју ситуацију злоупотребљава да се удвостручи.

Рибу жваћем пажљиво, а касније кад су се сви моји укућани разбудили, баш као и укућани из целе зграде у којој живим, а има их око пет стотина, жена ме пита шта онолико мљазца у сну. - Рибу - кажем - знаш да ми је доктор препоручио пастрмку на жару!

Али, да вратим тему на мали фудбал и на питање зашто је ова зграда са све ситном децом будна, понекад и два сата иза поноћи.

Зато што је неки малофудбалски мајстор закркао гол противнику и онда је од среће толико јакнуо да су и сви остали живи створови из околине навукли стрес. Својим очима сам видео мачку како дуби на глави јер јој је несаница пореметила центар за равнотежу. Моја срећа је, пак, у томе што сам поменути рибу јео виртуелно јер да ми се изистински нашао у тањиру, од крикова среће са дотичног игралишта, могао сам да се загрцнем па да ми нека кошчица пробије грљан.

Шта још раде поједини поноћни велемајстори лопте, осим што од среће због постигнутог гола урлају као да су освојили Лигу шампиона? Па, ту су тек ненадмашни, псују колико их грло носи од првог до последњег минута. Тачније, од раног мрака па до дубоко у ноћ. Срамота ме да их сада цитирам, написаћу само да им је позив на орални секс омиљена поштапалица, а наша деца без сна од њих могу да науче комплетан репертоар и сутра, кад се опунолете, могу одмах у неки ријалити програм.

Но, где се све ово дешава? Дешава се већ годинама у насељу Аеродром, на малом игралишту фудбалског клуба „Сушица“, на тридесетак метара од спаваћих соба и кревета неколико стотина грађана овог уређеног града. Они су континуирано, сем зими када су прозори затворени, изнурени несносном буком примитивних појединаца, снажним светлом рефлектора, а понекад и енормним прекорачењем дозвољеног времена за игру до дубоко иза поноћи. Како њихова дрека у тим ситним сатима утиче на здравствено стање оних најстаријих немам мерљива сазнања, али ме брине што међу преживелима изјутра виђам све више оних који иду улицом и сами нешто шапућу или псују.

Сироти станари „жуте зграде“ са четири улаза и пет спратова чинили су протеклих година шта су могли да се лоптање сведе у подношљиве оквире али у томе нису успели. Писали су петиције, обраћали се градској власти и - ништа. Лично знам човека који се због тога и одселио из рођеног стана. При томе, нормално, нико није против спорта, али, опет, ваљда је и право на поноћни мир и одмор нека цивилизацијска тековина која им припада.

Како је почела нова, „летња сезона“, прозори су нам отворени и ја, ево, овај текст пишем, како рекох, и превентивно у нади да ће нас неко ипак узети у заштиту од „неспортског“ понашања појединих љубитеља малог фудбала који су лишени сваког осећаја за пристojност.

Мени лично то је веома важно и због оног холестерола. Знате већ шта ми је доктор рекао, а ако ме неко буде сваке ноћи будио док ја сањам како таманим пастрмку или посног шарана, мислим да холестерол ни под овом влашћу нећу успети да вратим у нормалне оквире!

АНКЕТА ДА ЛИ СТЕ БИЛИ У СИТУАЦИЈИ ДА ЗА НЕКУ УСЛУГУ МОРАТЕ ДА ДАТЕ МИТО?

М. Ињашиновић

Звонко Николић, пензионер:
- Увек сам у ситуацији да некоме дам, ал не знам кад ћу ја да добијем неку кинту.

Миња Продановић, ученик:
- Ко ме је моја генерација интересантна?!

Горан Јовичић, фарбар:
- Не, нисам био у таквој ситуацији.

Раде Вукадиновић, сликар:
- Мене си нашао да провоцираш!

Мирослава Лазаревић, пензионер:
- Нико, никад, није било ни потребе.

Зора Станковић, пензионер:
- Већ ми је и криво што сви о томе причају, а мене нико није питао да му нешто дам.

Никола Борђевић, економиста:
- Не сећам се такве ситуације у животу.

Раде Лазаревић, возач:
- Мени нису тражили мито већ част.

Зоран Јеремић, машински техничар:
- Камо среће да имам коме да дам! Радо би дао.

ЖИТОПРОДУКТ
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брешно по произвођачким ценама

Произвођачке цене, гарантовани квалитет белог, лиснатог, печеног, замрзнутог пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима: ТЦ Аеродром, Мала пијаца, код улаза у Житопродукт, у кругу Заставе, у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori i vrata
SUNCE
nova dimenzija
energetski
efikasnih
prozora

034/330 870
suncemarinkovic.com

ОСНОВАН КЛАСТЕР СОФТВЕРСКИХ ПРЕДУЗЕЋА У КРАГУЈЕВЦУ

Повезани јачи, али без државног ветра

Број фирми које се у Крагујевцу баве информационо-комуникационим технологијама (ИКТ) нарастао је на око сто, а у њима ради око 500 професионалаца. Оснивањем удружења ове фирме ће се повезати, што треба да донесе размену искуства и више посла. Међутим, од најављених државних олакшица за овај сектор – одустало се, што свакако није стимулативно за овај сектор

Пише Милош Пантић

После Војводине, Београда и Ниша, од пре десетак дана и Крагујевац је потврдио статус значајног центра у области информационо-комуникационих

технологија, јер је и у центру Шумадије основан Регионални кластер, удружење фирми које се баве израдом софтвера у ИКТ грани. Удруживање фирми из ове области покренула је Регионална привредна комора Шумадије и Поморавља, а за председника је изабран мр Срђан Атанасијевић, предавач на Високој техничкој школи струковних студија у Крагујевцу и директор развоја у фирми „Комтрејд солушонс инжењеринг“, која је део компаније „Ком трејд“.

У првој фази шумадијско-поморавски кластер софтверских фирми добио је 18 чланова, од којих су пет привредне и високошколске институције и 13 предузећа из ове гране. Тако су у саставу кластера две велике интернационалне компаније, које у Крагујевцу имају своје пословне јединице, а то су „Асеко Југоисточна Европа“ и „Ком трејд“, али и мање програмерске фирме „Биоир“, „Интранеа решења“, Едопс солушонс, „Брандкластер“, „Сербо лаб“, „Виртуал тим“, „Ин софт“, „Ин фактори“, „Два с“, „В31“ и друге.

■ План – удвостручење извоза

По речима председника овог кластера Срђана Атанасијевића, потреба за удруживањем указала се због наглог раста овог сектора у Крагујевцу и региону, како по броју предузећа, тако и по броју запослених професионалаца. По његовим проценама, број ИКТ фирми на територији Крагујевца прешао

ИКТ СЕКТОР У СРБИЈИ ГОДИШЊЕ ИЗВОЗИ ЗА ПРЕКО 200 МИЛИОНА ЕВРА

је стотину, а број професионалаца који се баве развојем софтверских решења приближава се цифри од 500, док је број стручњака који раде као ИТ подршка у фирмама преко 2.000. Од укупног броја фирми преко 50 посто је са једним за- посленим.

Овим младим људима потребна је подршка, ме- сто окупљања, добри пројекти да изграде референце и репутацију, а управо то у овој фази развоја кластер жели да поспеши. Мотив и интерес да се фирме на овај начин удруже је, како објашњава Срђан Атанасијевић, да подрже једни друге у различитим фазама раста и развоја.

– Мала фирма из ИТ области, која је тек настала, је као беба која не

може да опстане и одрасте без помоћи свих релевантних фактора. Града и институција који треба да дају привредни оквир и интегришу се са европским регијама, универзитета и образовних институција, који треба да дају знање и вештине потребне да се буде конкурентан, и старије „браће“, зрелих фирми које треба да донесу посао, поделе пратично знање, дају пословни савет. Снага великих фирми огледа се у капацитету да подржи и запосли мање, али агилније, који настају и развијају се паралелно са великим, каже Срђан Атанасијевић.

Према званичним подацима, ИКТ сектор у Србији извози годишње преко 200 милиона евра решења и услуга. Вредност извоза у региону Шумадије и Поморавља тренутно је преко пет милиона евра, а добром организацијом и координацијом очекује се привлачење већих фирми и удвостручење извоза региона, у чему нови кластер треба да одигра важну улогу. По мишљењу председника кластера Атанасијевића, будућност ИКТ сектора у Крагујевцу је светла, јер годишње на Универзитету и високом школама у граду дипломира преко 200 информатичара.

■ Држава најавила, па одустала

И док се информатичари удружују јер препознају заједнички интерес, држава је најавила нове ме-

ре за подстицај овог сектора, које су уобличене у оквиру стратегије за развој и подршку. Та стратегија је предвидела велике олакшице за ова предузећа, која су постала значајна извозна грана, али су на самом старту отпале две важне мере.

Како је објављено ових дана, Влада је на предлог Фискалног савета одбацила предлог да ИКТ фирме буду ослобођене плаћања доприноса за здравствено осигурање и доприноса на незапосленост, што би на годишњем нивоу овим фирмама донело уштеду од око три милијарде динара. Образложење Фискалног савета је да би се на овај начин у пореску политику земље увело селективно опорезивање по гранама, што би нарушило принцип равноправности предузећа.

Владан Атанасијевић, познати крагујевачки стручњак из области ИТ технологија и члан управе компаније „Асеко Југоисточна Европа“ са седиштем у Београду, каже да се реаговање Фискалног савета може

разумети са становишта социјалне правде. Али, онда остаје питање шта мала држава као наша може друго да уради како би подстакла развој овог сектора, који је показао да је извозно веома јак јер може лакше да нађе посао на глобалном тржишту него, на пример, металски комплекс.

– Поставља се питање који циљ је свака од мера из стратегије требало да постигне. Пореским олакшицама, као што су ове две које су одбачене, требало је привући велике стране компаније да дођу код нас. Оне доносе обезбеђено тржиште и своје производе и тиме повећање запошљавања у овој грани. Ако ове две мере нису добре, треба изнаћи неке друге, јер су пореске олакшице најбитније за привлачење великих компанија. Треба да знамо да је код нас порез на добит био 10 посто, а сада је повећан на 15 посто, каже Владан Атанасијевић.

дан Атанасијевић.

Он подсећа да је протеклих година порез на добит у Словенији био 20 посто, што је условило да

неке јаке ИТ фирме из те земље отворе своја предузећа у Србији. У Румунији су, примера ради, за фирме из ове области пореска давања годинама била нижа док се тај сектор није развио и порези враћени на ниво остале привреде.

– Сада је из стратегије помоћи ИТ сектору од важнијих мера

остала на снази она о давању субвенције од 25.000 евра за оснивање предузећа. Она ће допринети да људи који раде у сивој зони, код куће, као фри ленсери, слободни стрелци, легализују свој посао. Таквих, на пример, у Крагујевцу има неколико стотина. То ће допринети да се повећа запошљавање, али никако неће остварити главни циљ, а то је привлачење великих компанија, закључује Владан Атанасијевић.

ПОРЕСКИМ ОЛАКШИЦАМА ТРЕБАЛО ЈЕ ПРИВУЋИ СТРАНЕ ИНВЕСТИТОРЕ: ВЛАДАН АТАНАСИЈЕВИЋ

■ Срђан Атанасијевић: Мала фирма из ИТ области, која је тек настала, је као беба која не може да опстане и одрасте без помоћи свих релевантних фактора

ВОЈВОЂАНСКИ КЛАСТЕР У ШУМАДИЈИ

Трка за програмерима

Непуних 20 дана од оснивања Регионалног ИКТ кластера у Крагујевцу, на адресе медија стигао је позив на основање још једног кластера из ове гране, који се исто тако декларисао као први у Шумадији и Поморављу. Реч је о позиву у коме се каже да се 21. маја у 11 часова у сали Бизнис иновационог центра у Крагујевцу одржава оснивачка скупштина Пословног удружења ИКТ кластер Шумадије и Поморавља, са седиштем у Крагујевцу.

Позив је потписао извесни Марко Бојовић, али се из састава гостију, где пише да ће скупштини присуствовати Дејан Рестац, саветник у Министарству финансија, и Милан Шолаја, директор Војвођанског ИКТ кластера, види да иза новог удружења у Крагујевцу стоји кластер из српске покрајине.

У позиву се наводи да ће састанку присуствовати представници 20 водећих ИТ фирми и образовних институција, обећава увођење савремених светских искустава и обуке кроз организацију семинара, радионица и студијских путовања.

ПОКУШАЈ ДА СЕ ПРОГРАМЕРИ ПРИВУКУ У ВОЈВОДИНУ: ДУШАН ПУЧА

– Сматрамо да ћемо оснивањем кластера успети да валоризујемо неоспорни потенцијал ИТ сектора у региону и на тај начин директно утичемо на привредни развој Шумадије и Поморавља, каже се у позиву Војвођанског ИКТ кластера.

Информација да Војвођански ИКТ кластер оснива овакво удружење у Крагујевцу, и при том се декларисао као први, превиђајући да је удружење у овој области у центру Шумадије већ основано пре 20 дана, није изненађење за Душана Пуачу, председника Регионалне привредне коморе у Крагујевцу.

Најављујући да ће и сам присуствовати том састанку, Пуача каже да је на делу покушај да се што више програмера из Шумадије привуче у Војвођански кластер и тако део послова и зараде прелије код њих, јер је реч о изузетно конкурентној грани на тржишту. Правно гледано, не постоји пропис који би ово забранио и свако је слободан да приступи кластеру којем хоће, па једна фирма може да буде члан и крагујевачког и Војвођанског ИКТ кластера, што је већ случај код кластера произвођача ауто делова, који постоји и на нивоу Србије, и за Централну Стрбију, са седиштем у Крагујевцу.

МИНИСТАРСКИ ПОТПИС ЗА РАЗВОЈ РЕГЕНЕРАТИВНЕ МЕДИЦИНЕ

Коначно светло на крају тунела

Центри изврности Универзитета у Крагујевцу - тако ће се звати научна институција чија би градња испод Грудног одељења требало да буде завршена до септембра 2015. године. У објекту, који са опремом кошта око 20 милиона евра, биће и Факултет медицинских наука

Пише Јаворка Станојевић

Екоро три године пошто је идеја о оснивању Центра за матичне ћелије при Медицинском факултету у Крагујевцу по први пут озваничена потписима носилаца пројекта и представника државе у понедељак је, у свечарској атмосфери обележавања Дана Универзитета, уприличено треће по реду потписивање уговора о изградњи ове важне научне институције. Новина је да је, у међувремену, Центар, који и даље постоји само на папиру, без прецизног датума почетка градње, прерастао у Центре изврности Универзитета у Крагујевцу.

Иако би се неупућенима промена имена могла учинити као пука формалност, они који пажљиво прате порођајне муке настајања институције, каквом се не може похвалити читава Југоисточна Европа, у овоме виде суштинску разлику, јер се будући Центри из окриља Факултета медицинских наука стављају под капу Универзитета. Промена се види и у томе што се уместо једног помиње више центара који би требало да надоместе недостатак научноистраживачких института намењених, пре свега, потребама Факултета медицинских наука, али и да пруже боље услове за рад читавог академског заједници.

Ово, међутим, нису једини детаљи по којима се оноведено стављање потписа на уговор разликује од претходних.

Новина је да је министар просвете и науке Жарко Обрадовић, чији потпис се чека више од годину дана, коначно проценио да су испуњени сви услови да се развој регенеративне медицине и рад на пољу проучавања матичних ћелија, уз који иде и оснивање банке за њихово депоновање, гради у Крагујевцу, а не у Београду како се желели престонички лобисти. Сада, на име, по први пут, имамо јасан одговор првог владиног човека задуженог за развој науке и образовања да су отклонјени сви технички, процедурални и финансијски проблеми који су, према његовом тумачењу, стајали на путу ефикаснијој реализацији ранијих договора.

■ Објекат вишеструке намене

Највећа новост ипак је цифра од читавих 20 милиона евра колико ће, према процени министра, заједно са инфраструктурно уређеним плацем од 1,7 хектара који је поклонито град, коштаати објекат и опрема. Рачуница на основу које је утврђена почетна сума од 6,5 милиона евра покривена је приближно толиким увећањем квадратуре, јер се од првобитно пројектованих четири хиљаде квадрата стигло до зграде од површине 11,5

МИНИСТАР ОБРАДОВИЋ, ГРАДОНАЧЕЛНИК СТЕВАНОВИЋ И РЕКТОР АРСЕНИЈЕВИЋ ПОТПИСУЈУ УГОВОР

хиљада квадратних метара, у којој ће се удомити и Факултет медицинских наука. Највише пара обезбеђено је из наменског кредита Европске банке, која је држави за ову намену позајмила 13 милиона. Остатак чине улагања Факултета медицинских наука и поклони града који је овај пројекат сврстао у развојне приоритете.

Разлика се видела и у окружењу и декору, пошто је најновији уговор, за разлику од претходна два која су озваничена у деканату Медицинског факултета, потписан у дворишту ректората, уз пратњу академског хора „Лицеум“.

Оно што је пажљивим посматрачима посебно пало у очи је чињеница да су нови папир, са изузетком градоначелника Веролуба Стевановића (који има богато искуство у „оверавању“ овог договора) потписали нови људи. Уз ректора Слободана Арсенијевића, коме је ова дужност припала због тога што се Центри оснивају под окриљем Универзитета, на свечаној бини нашли су се министар Обрадовић и директор Јединице за управљање пројектима Александар Симоновић.

Ранији потписници, које је предводио некадашњи министар науке и технолошког развоја Божидар Ђелић, међу којима најистакнутије место припада аутору пројекта професору Миодрагу Стојковићу и бившем декану Медицинског факултета професору Небојши Арсенијевићу, овом приликом нису помињани.

Да ли због тога што тренутак није био погодан за истицање заслуга, или због чињенице да нису успели да заврше започето, тек свечано потписивања уговора, у чије темеље је уграђено доста труда, знања и стручног ауторитета оних који су осмислили и урадили пројекат, није било прилика да се овим људима ода признање и изрази захвалност.

Могуће је да је оваква врста почаста изостављена јер би списак заслужних и оних од чијих заслуга много тога зависи био прегучак. Јер, иако је институција која би требало да се гради на ливади испод Грудног одељења нешто што спада у врх светске науке, све остало што се око ње догађа лако се може подвести под оно што зове „српска посла“.

и неизбежна политизација у којој разне струје вуку воду на своју воденицу не би ли себи приграбили што више заслуга и, у исто време, осујетиле ривале који желе да се заките великим достигнућем. Не треба, наравно, заборавити ни пословичну кратковидост академских кругова чији погледи ретко допиру ван београдских атара, али ни наивно улажење у нешто што надилази снаге научних ентузијаста који верују да унутрашњост Србије може да постане препознатљива на светској научној мапи.

■ Још мало чекања

Све су ово препреке које је у протеклих шест месеци морало да прескочи руководство Универзитета предвођено ректором Слободаном Арсенијевићем који је, како каже, борбу да Центар за

УСКРОРО ЋЕ СЕ РАСПИСАТИ ТЕНДЕР ЗА ИЗВОЂАЧЕ РАДОВА

Натезања око почетка градње Центра за матичне ћелије представљају, наиме, школски пример онога што овај термин објашњава. Прво имамо свечана, камерама забележена и бомбастично образложена, потписивања уговора који завршавају у фиокама. Следи наша специфичност накнадне памети која проналази да оно што је потписано није ваљано и да га треба тек дорађивати и исправљати. Ту је

матичне ћелије, односно Центри изврности, остану у Крагујевцу, поставио као професионални, али животни и циљ.

На колико врата је куцао, колико утицајних пријатеља позвао, коју хрпу папира прегледао и лично однео у Београд, колико сарадника му је помогло зна само он, јер све ово иде уз „српска посла“ у којима лични ауторитети, пријатељства и политичка подршка имају једнаку тежину као и функција и професионални резултати.

У исту категорију спада и изјава министра да се расписивање тендера за почетак радова очекује одмах пошто буду задовољени административни и технички детаљи онога што је потписано. Осим што значи да би, у међувремену, још нешто могло да закочи неодређеност која почетак радова датира у време почетка грађевинске сезоне, показује да се не треба прерано радовати, јер има још „детаља“ који почетак рада Центра са септембра 2015. могу померити за коју годину.

Поред Универзитета, који доследно стоји иза пројекта, друга константа и светла тачка настојања да се име Крагујевца доведе у везу са највишим научним дометима је локална самоуправа. То да је град спреман да одрешу кесу за пројекте попут овога доследно потврђује градоначелник Стевановић који је, и овом приликом, истакао да је за Крагујевца градња Центра једнако значајна као долазак „Фигата“.

Ваља се надати да ће се треће понављање ове реченице и трећи уговор посрећити.

ПРОФ. ДР МИОДРАГ СТОЈКОВИЋ

Радост и вера у успех

Аутору пројекта, најпознатијем српском генетичару Миодрагу Стојковићу, није сметало да свечаност потписивања прати из задњег реда. Уместо сујете и огорчености, чињеница да се повећавају изгледи да се оно у шта је уложио толико енергије помери са мртве тачке изазвали су велику радост овог скромног научника, кога углед и новац који су му нудили светски научни центри нису спречили да се врати у домовину.

– Нико ме ништа не морам да докажем, јер иза себе имам верификовану научну каријеру. Оно што је мени битно је да нешто коначно починје да се покреће, јер ова земља има много потенцијала које не користи. Ту пре свега мислим на препаметне младе људе који немају услове да се исказају. Само на Факултету медицинских наука у Крагујевцу имамо неколико таквих талената који би, да су негде у иностранству, направили чудо. То је оно што је мени значајно и оно што видим у овом протоколу. Од тога да ли ће се неко сетити професора Стојковића и труда коју је уложио или ће заслуге отићи неком другом, много је важније да ово треће озваничавање договора буде „трећа срећа“, па да ми који смо за свој животни позив одабрали научни рад коначно можемо да се бавимо оним што најбоље знамо.

Зграда и опрема ће помоћи, али се много тога мора променити у односу према науци, јер су услови недопустиво лоши. Истина је да је држава сиромашна, али

ДР СТОЈКОВИЋ НА КОНФЕРЕНЦИ ЗА ШТАМПУ У ДЕМОКРАТСКОЈ СТРАНЦИ

је такође тачно и да се може поставити питање да ли су правилно одређени приоритети, јер наши грађани годишње страним банкама матичних ћелија плате око осам милиона евра за чување материјала из пупчане врпце, а у иностраним клиникама терапију матичним ћелијама плаћају стотину хиљада евра. Све то можемо овде да радимо и да, при том, домаћу памет сачувамо и ставимо у службу развоја земље, каже професор Стојковић који је, због протокола свечаног потписивања уговора, своје виђење значаја Центра изнео на конференцији за медије Демократске странке, у својству члана председништва.

РАДНИЦИ „ЗАСТАВА АУТОМОБИЛА“ САМИ СЕБИ ОБЕЗБЕЂУЈУ ПОСАО

Осмислили рециклажни центар

Бивши радници „Фабрике аутомобила“, који су у јануару 2011. године остали без посла, урадили су оквирни пројекат новог рециклажног центра, али им је за његову реализацију потребна помоћ државе и града

Некадашњи радници „Фабрике аутомобила Застава“ који су пре две и по године проглашени технолошким вишком и морали да напусте своја радна места више немају право да по социјалном програму, који је био на снази две године, примају новчану надокнаду у Националној служби за запошљавање. Од око 900 радника, међу којима има доста магистара, инжењера, правника, економиста, бравара, алатничара и ПТТ техничара, нови посао није успело да нађе њих око 696.

Недавно су формирали Удружење радника фабрике „Застава аутомобили“, које на све начине покушава да за ове људе пронађе ново запослење, јер је већини остало десетак и више година до испуњења једног услова за одлазак у пензију.

Једна од идеја како да се упосле бивши „Заставини“ радници је и отварање Регионалног еколошког рециклажног центра у Крагујевцу. Оквирни пројекат је већ урађен, а сада су на потезу град, министарства финансија и привреде и рада и запошљавања, као и челници Групе „Застава возила“.

Према речима Мирослава Тодоровића, једног од представника Удружења радника фабрике „Застава аутомобили“, оквирни пројекат рециклажног центра урадио је магистар хемијских наука Бојан Ристић, такође бивши радник „Аутомобила“.

Са локалном самоуправом и градоначелником Крагујевца Веро-

БИВШИ РАДНИЦИ ФАБРИКЕ АУТОМОБИЛА ОСЛАЊАЈУ СЕ НА СЕБЕ

љубом Стевановићем имамо договор да разрадио неке пројекте чијом би реализацијом сами себи могли да понађемо запослење. То је договорено пошто смо закључили да од посла у компанији „Фијат аутомобили Србија“ нема ништа. Један од пројеката који смо разрадили је Регионални рециклажни центар који би се бавио рециклажом расходованих аутомобила, камиона, других врста возила, моторних уља, уља за кочнице, па и пољомеханизације и неких врста машина. То би могло да буде профитабилно јер би се одвајали стакло, бакар, акумулатори, лимови, пнеуматици..., објашњава Мирослав Тодоровић.

Град обећао земљиште

Његов колега из Удружења радника „Аутомобила“ Драган Адамовић каже да су о овом пројекту разговарали са градоначелником Стевановићем и да им је он обећао да ће град дати земљиште и хале за отварање рециклажног центра. Иначе, у удружењу кажу да и у Групи „Застава возила“ има слободних производних хала, посебно у некашњем „Реомату“, али и „Застава хортикултури“.

Са овим пројектом бисмо конкурисали код Министарства финансија и привреде за новац за набавку опреме и машина. Центар би могао да запосли 200 до 250 радника, а ако би се посао ширио, у шта верујемо, онда би и број запослених растао, каже Адамовић, додајући да ће квалитетним пројектима покушати да дођу до новца, али и да ће, ако они не буду довољни, морати да на актуелне министре изврше и додатне, па и политичке притиске.

Мирослав Тодоровић каже да би рециклажни центар, у најбољој варијанти, могао да почне са радом до краја ове године.

За прављење коначног пројекта, разговоре са људима из Министарства рада и запошљавања и Министарства финансија и привреде, а иду и летњи одмори, потребно је доста времена. Онда на ред долази прибављање неопходних дозвола и сагласности. Мислим да је реално да у 2014. годину уђемо са реализованим пројектом. Ту и наша бивша фирма Група „Застава возила“ треба да нам помогне. Ових дана ћемо да разговарамо са генералним директором Драганом Срејовићем.

Зашто се и они не би укључили, дали халу и конкурисали за новац потребан за набавку опреме и машина, јер би тада рециклажни центар пословао као један од огранака Групе „Застава возила“, каже Тодоровић и додаје да су у Удружењу радника фабрике „Застава аутомобили“ отворени за све опције и да им није важно да ли ће центар радити у оквиру „Заставе“ или неке друге фирме. Важно је да се запосле бивши радници Фабрике аутомобила.

Удружење отвара агенцију

Незадовољни радом крагујевачке Националне службе за запошљавање бивши радници Фабрике аутомобила намеравају да отворе агенцију за запошљавање, која ће првенствено тражити посао за своје чланове, али и за трећа лица.

Компанија „Фијат аутомобили Србија“ ангажовала је приватну агенцију за запошљавање, а то су урадили и њени компонентиши. Ако већ постоје приватне агенције које скидају људе са Бироа за

неке ствари правно да уобличимо, јер се бивши радници „Аутомобила“ осећају превареним и пониженим, каже Драган Адамовић.

Мирослав Тодоровић тврди да су их сви, сем локалне самоуправе и градоначелника Стевановића, оставили на цедилу. Посебно су у удружењу љути на некадашњи Самостални синдикат Фабрике аутомобила, а сада „Фијат аутомобила Србија“. За синдикалце кажу да им се, од тренутка када су прешли на евиденцију Националне службе за запошљавање, ниједан представник није обратио и упитао да ли им је потребна било каква помоћ.

Можда су ово крупне речи, али за мене синдикати више не постоје, а праву борбу за радна места и egzистенцију наших чланова преузело је Удружење радника фабрике „Застава аутомобили“, каже Тодоровић.

Оквирни пројекат за Регионални рециклажни центар је урађен, а до завршетка посла остао је још доста времена и труда. Да ли ће за-

ГРАДОНАЧЕЛНИК ОБЕЋАО ЗЕМЉИШТЕ И ХАЛЕ: ДРАГАН АДАМОВИЋ

РЕЦИКЛАЖА ВОЗИЛА БИ МОГЛА ДА БУДЕ ПРОФИТАБИЛНА: МИРОСЛАВ ТОДОРОВИЋ

запошљавање и на тај начин се богате, зашто је не би имало и наше удружење. Тим пре што имамо људе свих профила са око стотину занимања, плус обучене и преквалификоване. Поред тога у агенцији би се запослио један број наших колега. Покушавамо још

иста ова идеја бивших радника Фабрике аутомобила бити и реализована, тешко је рећи. У удружењу су подједнако присутни и оптимизам и опрез, јер су ови бивши радници много пута до сада били преварени.

М. ЂЕВИЋ

ТРГОВИНСКА РАЗМЕНА ШУМАДИЈЕ И ПОМОРАВЉА

Преокрет због увоза делова за Фијат

Долазак „Фијата“ у Крагујевац и почетак производње и извоза новог модела аутомобила у јулу прошле године донео је промену и у спољнотрговинском билансу Шумадије и Поморавља. На крају прошле године повреда ова два округа забележила је суфицит у размени са иностранством од 143 милиона долара, и то први пут за последњих 20 година, јер је, пре свега захваљујући извозу возила из „ФАС“-а, за толико више извезла него увезла робе.

Тај тренд је настављен и почетком ове године, али се у марту догодио преокрет, који је изненадио ширу јавност, али не и привреднике. Наиме, према званичним резултатима Регионалне привредне коморе у Крагујевцу, на крају марта привреда региона је забележила дефицит у размени са иностранством од 122,4 милиона долара, за колико је већи увоз од извоза. Ако се посматра само Крагујевац, минус у првом кварталу је још већи и износи око 160 милиона долара.

У извештају Коморе наводи се да је разлог дефицита велики увоз делова за аутомобиле који се производе у „ФАС“-у. Тако је у првом тромесечју регион увезао робе за укупно 425,8 милиона долара, што је раст од 386 посто (скоро четири пута) у односу на исти период прошле године, а у томе највећи део заузима повећани увоз делова за крагујевачку фабрику.

Истовремено, у првом тромесечју привреда региона изузетно је повећала и извоз који је са 303,4 милиона долара за 266 посто већи него у истом периоду прошле године. Да би се стекла права слика, треба рећи да је привреда Србије у овом периоду повећала извоз за око 22 посто. Ипак, вредност увезених делова била је већа, што је донело негативан биланс размене.

Пошто је у марту компанија „Фијат аутомобили Србија“ увезла велику количину делова за уградњу у возила, привреда региона након више месеци први пут је забележила дефицит од око 122 милиона долара, међутим то није за бригу, јер говори да се повећава број произведених аутомобила

По речима Душана Пуаче, председника Регионалне привредне коморе, овакав резултат је очекиван, јер тако велика фабрика мора у једном тренутку да увезе велику количину делова за уградњу, а то се догодило управо у марту. Фабрика „ФАС“ 67 посто делова за возила добија од фирми из Србије, а 33 посто увози, и то моторе и мењаче. Велики увоз у марту је знак да се производња повећала и да је потребно обезбедити велики контингент делова.

„ФИЈАТОВ“ ВЕЋИ УВОЗ ДЕЛОВА ЗНАЧИ ДА РАСТЕ ПРОИЗВОДЊА И ИЗВОЗ

Треба знати да се у индустрији производња одвија циклично и да је у металској индустрији карактеристично да се делови највише набављају у првом и трећем кварталу године. Прави резултат размене једне фабрике или целог региона може да се добије тек на крају године и тада ће се знати колики је реалан однос увоза и извоза. Зато овај тромесечни биланс није разлог за забринутост, већ охрабрење, јер показује да се производња у крагујевачкој фабрици знатно увећала и да је потребно више увозних делова. Тај увоз се догодио у једном месецу јер фабрика ове величине мора да има увек спремне веће залихе делова за уградњу, закључује Пуача.

Према раније објављеним подацима фабрика „ФАС“ је до краја прошле године произвела око 30.000 возила, а план за ову годину је између 110.000 и 150.000 аутомобила, од којих је готово сто посто намењено за извоз. И директор „ФАС“-а Антонио Ђезаре Ферара уверио је новинаре на отварању сајма аутоделова у Крагујевцу протекле недеље да нема разлога за бригу и да фабрика послује позитивно, „јер у супротном једна приватна фабрика не би постојала“.

Садашње стање са увозом и извозом он је пластично објаснио следећим речима:

Ако хоћете да ручате, ви прво морате да одете у продавницу и купите намирнице. После тога долази рад који се улаже у припрему јела, а све се то урачунава у крајњу цену. Исто је и са аутомобилима, које не можете направити ако претходно не купите делове. Будите уверени да послујемо позитивно, закључио је Ферара и нагласио да је пред компанијом период активне производње и извоза, како је објавила „Политика“.

М. П.

НОВЕ ТРЗАВИЦЕ У ДЕМОКРАТСКОЈ СТРАНЦИ

Због Шутановца се укрстили рогови

Годину дана после изборног пораза најјача опозициона странка још једном је у унутрашњим проблемима, сада изазваним кандидатуром бившег министра Драгана Шутановца за председника београдских демократа, који се „не мирише” са партијским лидером Драганом Ђиласом. Односе додатно електрише то што на Шутанчеву страну стају утицајни људи из странке

Пише Слободан Цупарић

Л оша ситуација у Демократској странци се наставља, поготово сукобима који су углавном лични и који су у основи последица делимично групних интереса. Отуда је ова странка тренутно у слободном паду према резултатима тестирања јавног мњења, тако да им сукоби нису у интересу, упозоравају аналитичари. Овакво неповољно „скенирање” стања у редовима „плаво-жутих” уколико је алармантније када се зна да ће редовни избори за председника Београдског одбора ДС бити одржани 8. јуна. Иначе, овог пута ће на чело највећег градског одбора те странке неко доћи директним изборима, односно изјашњавањем чланова. Право гласа имаће око 27.000 чланова ДС у Београду, а да би избори успели, на њих мора да изађе 30 одсто од тог броја. Ако тај услов не буде задовољен, избори ће бити поновљени.

Ово је први пут од 2000. године да ће се за место председника најјачег градског одбора ДС борити више кандидата, а један од њих је и Драган Шутановац, бивши високи функционер демократа. Његову кандидатуру за челника Градског одбора странке у Београду подржали су Драгољуб Мићуновић, потпредседница странке Наташа Вучковић, Гордана Матковић, министарка из владе Зорана Ђинђића, Тадићев саветник Небојша Крстић...

Из редова ДС тврде да су у консолидацији и да предстојећи избори у Београду неће довести до нових подела у странци, док они који са дистанце гледају на турбулентна догађања у њој склони су опасци да би кандидовање тако високог функционера у неким иоле нормалним околностима било знак унутар-

МУДРО БИ БИЛО ДА ЂИЛАС „ПРОГУТА КНЕДЛУ”: БОРИВОЈЕ РАДИЋ

НА ТЕСТУ ЈЕ ЦЕО ЂИЛАСОВ АУТОРИТЕТ: БРАНКО РАДУН

страначке демократије и снаге странке, али сада је то више симптом слабости и хаоса у којем се она налази. За сада су у трци за првог човека Београдског одбора ДС бивши потпредседник ове странке Драган Шутановац, који је то и потврдио, као и генерални секретар „плаво-жутих” Балша Божовић. Ветеран странке Драгољуб Мићуновић по ко зна који пут је нагласио да учешће више кандидата у трци за председника Београдског одбора ДС не значи нове поделе међу демократама... Кад би постојао један кандидат, то би по њему било лоше за странку, показало би да у њој нема никаквог унутрашњег врења, конкуренције, правог развитка...

Ако Ђилас „зажмури”

Како ће кандидатура Драгана Шутановца за шефа ДС у Београду у једном оваквом политичком контексту утицати на односе у највећој опозиционој странци?

Шта ће бити после Шутановчеве кандидатуре зависи од става Драгана Ђиласа, каже за „Крагујевачке” Боривоје Радић, председник крагујевачког Форума за регионализам. Уколико он буде изричито против такве кандидатуре, онда то знатно компликује ситуацију. Међутим, постоји једна одступница и за Ђиласа и за такву ситуацију, уколико Ђилас занемари ту кандидатуру, односно не осврће се посебно на њу, не подржи је, али и нема неки одбојни став према њој. Мислим да би било политички лукавије и мудрије да Ђилас тако поступи, јер онда би амортизовао све оне напетости које иду, пошто су већ присутне гласине да је лидер ДС против тога да се Шутановац кандидује мимо његове воље.

Политички аналитичар Бранко Радун био је телеграфски кратак у одговору на ово питање. Наиме, он сматра да Драган Шутановац жели да се, на неки начин, на велика врата врати у Демократску странку, али ту се „сусреће” са лидером ДС. Но, то је, примећује, пре свега незгодна позиција за Ђиласа.

Сматрам да је Шутановчева политичка каријера након претходних

избора кренула прилично низбрдо, као и цела ДС, каже Зоран Драгишић, председник Покрета радника и сељака. Верујем да би било добро да се искуснији политичари као што је Шутановац врате у ДС и више ангажују унутар ње. Јер, очигледно је да та странка у озбиљној кризи и да јој прети пуцање по свим шавовима. Дакле, повратак Шутановца можда би могао значајно политици „камбек” неких старих кадрова у врх – који су скрајнути за време Ђиласа.

Чување адуга

Драган Шутановац је тражио и од почасног председника ДС Бориса Тадића да подржи његову кандидатуру у борби за првог човека демократа у Београду, али је Тадић одбио да се упушта у унутарстраначке односе – као што је обећао на последњој седници председништва. Како протумачити овај Тадићев потез када се зна да овог бившег министра војног и даље у странци виде као човека Бориса Тадића?

Наивно би било помислити да у овом тренутку Тадић може подржати, односно да жели да подржи било кога, па и Шутановца, јер очигледно чува адуге за нека друга времена, тврди Боривоје Радић. Мислим да он чува свој преостали потенцијал који има у странци за неку прилику која му се, можда, укаже – и да се онда активира. Пре тога сигурно неће истрчавати и неће подржати ни Шутановца ни било кога другог, оцењује Радић.

Бранко Радун подсјећа да је Тадић једноставно отишао са позиције председника – и више није политички фактор. Неки договор био је постигнут између њега и Ђиласа, па вероватно ту спада и то да му Тадић неће правити проблеме у странци, а подршком Шутановцу би то учинио.

С друге стране, питање је како се у одмеравању снага Ђиласа и Тадића поставио Шутановац, у недоумици је Бранко Радун. Хоћу да кажем, могуће је да ни он није био њему лојалан, па сад што би онда њега Тадић подржао. Јер, Тадић је очигледно остао без подршке кључних играча унутар ДС, па се повукао, да кажем, посрамљено испред Ђиласа. Вероватно да није и-

мао ни подршку тих „својих” – попут Шутановца.

Пољуљан ауторитет

Зоран Драгишић процењује да се Борис Тадић вероватно измиче из целе те приче јер ко зна какве аранжмане има са Ђиласом.

Колико знам, њих двојица су и док је Тадић био председник, а Шутановац министар одбране, већ имали неке сукобе поводом генерала Поноша и неких других ствари. Или то, просто, може значити Тадићеву жељу да се више не бави политиком, бар у овом времену док је први човек странке Драган Ђилас.

Без обзира да ли ће Шутановац победити или изгубити, његова кандидатура ће умногоме уздрмати односе у ДС. Највише ће ипак, сматрају поједини аналитичари, бити пољуљан углед лидера ДС Драгана Ђиласа, јер ће се самом Шутановчевом кандидатуром показати да његову реч не поштују сви и да се неко дрзнуо да се кандидује мимо његове воље. Постоји ли опасност да Ђилас и потпуно изгуби контролу над београдским демократама – ако Шутановац победи?

Хипотетички гледано, ако би Шутановац победио, Ђилас би ту био ослабљен не само у Београду него у целој странци, оцењује Бранко Радун. Оно што је битно, ова кандидатура би могла да угрози читав Ђиласов ауторитет – ако би Шутановац у овом процесу изаборао важне страначке људе и од њих добио подршку на путу устоличења у председника београдске партијске организације.

Према Драгишићевом сагледавању ствари, ако Шутановац победи, мораће да се праве озбиљне комбинације између њега и Ђиласа. Јер, колико он зна, њих двојица нису у добрим односима. Све то би могло да наговести да је ДС дошла до оне тачке на низбрдици – после које више неће моћи да се врати.

Уколико би се сада Ђилас јавно конфронтирао са Шутановцем, није искључено да странка поново трпи, упозорава Боривоје Радић. Било би, да поновим, мудрије да једноставно пређе преко те кандидатуре јер је свестан да не може да је спречи. Свако има право да се кандидује ако по статусу испуни услове. Дакле, Ђилас не може то да спречи, као што није могао да спречи Душана Петровића и остале да остану посланици у Скупштини Србије. Ако то већ не можеш, онда не прави штету странци, не стварај проблеме тамо где не можеш да контролишеш ситуацију и где сигурно губиш.

Шутановац неспорно има одређене присталице у ДС и не тако мали

број страначких лојалиста, али, с друге стране, многи ће навијати да ова странка још више ослаби.

Мислим да је ДС за ових двадесет година испунила своју мисију и сада полако може да иде у историју, каже Зоран Драгишић. И не желим да се оправи! Није та странка ништа добро Србији донела, нанела јој је много штете – чак можда много више него странке које су владале деведесетих година. Јер, ДС је од двехиљадите наовамо убила наду да се у овој држави може нешто променити.

Демократе „убиле” наду

Боривоје Радић апострофира да није мали број оних који у овом тренутку навијају да ДС још више ослаби и да људи из странке који нису свесни тога нису дорасли да је воде. Странци која је у великој кризи после изборног пораза и која никако да стане на ноге, најмање су потребне трзавице, поготово не које су везане за то да ли ће се Шутановац кандидовати или не за првог човека београдских демократа. То, по речи-

ПОВРАТАК СТАРИХ КАДРОВА У ВРХ СТРАНKE: ЗОРАН ДРАГИШИЋ

ма Радића, нема велику политичку тежину нити значај – чак и да се Шутановац кандидује и да буде изабран.

Политички ривали, ако дође до неких унутрашњих надметања и трвења, навијају да то потраје и да се странка више бави тим унутрашњим односима, својим јадом, па ће тиме бити мање активна на политичкој сцени, а то ће јој, на радост конкуренције, смањити рејтинг, вели Бранко Радун. Оно што тренутно највише може да угрози Ђиласа је отварање ривалства у медијима: да изађе Шутановац па прозове Ђиласа, а овај му узврати – и онда дође до размене неких оптужби.

ДРЖАВА ПОМАЖЕ ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЗАНАТЕ

Хоби претворили у посао

Међу више од 150 кандидата који су се пријавили на конкурс Министарства трговине за доделу бесповратних средстава наша се и крагујевачка Радња домаће радиности „НИГ“, која постоји већ 19 година. Њени власници, Драган и Данијела Радојичић, искористиће добијени новац за поправку пећи за печење керамике

Се је већи број старих заната који су близу потпуног ишчезнућа, а ово се посебно односи на традиционалне селске и услужне занате у градовима. Ове године, по први пут, држава је решила да им посвети пажњу издвојивши 15,8 милиона динара за подстицај развоју старих заната. Посао расподеле средстава припао је Министарству трговине, које је почетком марта позвало регистроване занатлије да се пријаве на конкурс и доставе документацију. До средине априла, стигле су 152 пријаве, кандидати су бодовани и на сајту Министарства недавно је објављена ранг листа, по којој првих 45 ових дана треба да добију новчану дотацију у износу од 100 до 500 хиљада динара.

ОД ДРЖАВНИХ ПАРА ПОПРАВИЋЕ ПЕЋ

Мада међу занатлијама који су се нашли на овој листи доминирају они из северних крајева Србије, рангиране су, ипак, и две крагујевачке - Радња домаће радиности „НИГ“ на 38. месту и на 113. месту „Столар дрводеља“. Како је новца било само за првих 45, „Столар дрводеља“, по свему судећи, мораће да сачека наредну расподелу.

Грнчарија ручне израде

Да чувари старих заната и домаће радиности, у последње време, све теже живе од тог посла потврдили су нам и Драган (Гиле) и Данијела (Нела) Радојичић из Радње „НИГ“, једине у граду која има сертификат да су производи од глине ручне израде. Више од две деценије њих двоје обликују разне предмете и под њиховим рукама комади глине претварају се у необичне вазе украшене финим орнаментима, чиније, шатуле и разне

ГИЛЕ И НЕЛА У СВОЈОЈ РАДИОНИЦИ

друге предмете који служе као украси, али могу имати и употребну вредност.

Овим послом почели су да се баве још као студенти, 1988. године. Данијела је још као гимназијалка обликовала минђуше од глине и одувек је имала смисла за уметност. Отуда и њена жеља да се упише на историју уметности, али никада је није остварила до краја. Ипак, пронашла је себе у овом послу и свој таленат и љубав уткала је у сваки предмет који изађе из њених руку.

Драган је одувек имао предузетнички дух. Иако му је била жеља да студира новинарство или књижевност, уписао је Математички факултет, али је после две године одустао од студирања. Почео је да се бави грнчаријом са својом Нелом како би зарадили нешто пара за џепарац. Радили су за познатог крагујевачког приватника. Он је доносио глину, а они су у кући Драганових родитеља, тачније у малој гаражи, ручно обликовали предмете. Овај посао им се веома попао, па су решили да сами почну да се баве грнчарством.

Да бисмо некако дошли до пећи која је увек била јако скупа, договорили смо се да одрадимо једну стару пећ које је наш газда хтео да се отараси. Сместили смо је у гаражу поред очевог аутомобила и ту смо, поред њега, радили. Било је то неко занимљиво време које је обећавало, присећа се Гиле својих почетака.

Родитељи нису у почетку озбиљно схватили њихов посао. Мислили су да се само забављају глином и да „као“ нешто раде. Њих двоје су, међутим, били сигурни да ће успети и да ће од тога нешто бити. Одрицали су се џепараца за изласке и штедели како би купили мало глазури и глине, а онда су одрадили прву пећ и то је некако кренуло. Викендом су одлазили у Врњачку Бању и продавали своје рукотворине.

Почетком деведесетих година решили су да грнчарија постане њихов стални посао, а онда су 94. основали и регистровали радионицу. Сместили су је у приземљу куће Гилетових родитеља и ту су већ две деценије. Кажу да је од тада до данашњих дана ова мала фирма уплатила порезе и допринесе за 70 година радног стажа. Наиме, све

време, до пре годину и по дана, имали су од два до пет радника, који су увек редовно пријављивали. Неко је радио пар месеци, неко и више година, али сви су на одласку добили уредно попуњену радну књижицу са свим плаћеним порезима и доприносима.

Радња постоји већ 19 година и раније су била много лакша времена, живело се боље и запошљавало. У нека срећна времену петоро људи је радило у радионици, а данас је само супруг запослен, а ја му помажем. Од овога живимо, веома тешко, али боримо се, каже Нела, која је због све тежих услова пословања и превеликих дажбина прошле године од свог супруга „добила отказ“ и сада је на тржишту рада.

Помоћ у право време

За све ово време никада никакву помоћ нити су тражили, нити су је добили. Не би се јавили ни на овај конкурс да нису имали пех прошле године када им се покварила „најновија“ пећ стара осам година. Баш када су размишљали шта им се највише исплати, позвали су их из Министарства и обавестили да пошаљу документацију и фотографије предмета које су направили. Надали су се да ће коначно нешто добити од државе и тако је и било. Дobili су 55 одсто тражених средстава, односно 275 хиљада динара, што ће употребити за поправку пећи.

Њих двоје свакодневно проводе од 10 до 16 сати у радионици и то је, за сада, једино решење.

Везани смо за одређени број комада и за поручиоце и трудимо се да све испоштујемо. И поред тога, радња има велике расходе - само за струју месечно плаћамо 30 хиљада динара. Прошле године морали смо да смањимо обим производње и отпустимо раднике. Месечно имамо око хиљаду евра издатака и када бисмо морали да плаћамо и закуп простора, не бисмо могли ово да радимо, објашњава Гиле, присећајући се деведестих година када је била експанзија у послу, а њихови производи имали знатно већу вредност него данас.

Тада су новац улагали у радионицу, а сада, када би неко хтео да направи радионицу као њихову требало би му најмање 25 хиљада евра. Најважније је имати добру пећ, а она кошта четири хиљаде евра. Кажу да месечно од овог посла и неколико стотина радних сати могу да зараде две просечне плате.

Упркос томе, керамиком се баве зато што је воле и што су се пронашли у том послу. Многи њихови предмети осим жига радње имају и утиснуту отворену шаку, што је знак да су ручно израђени и имају лично обележје аутора који их осмишљава и израђује. Због тешке економске ситуације у земљи, имају залихе предмета из

ОД ГАЛЕРИЈЕ ДО ПИЈАЦЕ

Кад се мора, није тешко

Данијела је током свих година проведених у грнчарској радионици осмислила и направила и бројне уметничке предмете са којима је учествовала на разним изложбама. Излагала је у Зајечару, Малом ликовном салону у Крагујевцу, у Ковину. Учествовала је и на бијеналу минијатуре у Горњем Милановцу, Шапцу, Краљеву. Њене креације стајале су поред уметничких дела познатих имена и то је, каже наша саговорница, била највећа сатисфакција и задовољство.

Онда схватите да нема новца за такве ствари и да морате да урадите нешто конкретно да бисте наставили даље. Зато ја, као рецимо прошле године, спреим керамику, спакујем је у неколико кутија од банаана и са Гилетом одем на пијак. Такав је наш живот. Једног дана излажем поред највећих уметника, а следећег смо на пијаци и наши предмети су поређани поред купуса и кромпира, прича Нела.

ранијих година које су покушали сами да продају, али су их од тога одвратиле огромне цене закупа простора. На срећу, пронашли су сталне муштерије и сада највише продају Ужичанима који држе сувенирнице на Златибору. Занимљиво је да у Крагујевцу једино имају сарадњу са „Престиж плус турсом“.

Најважније је да имамо порубине за познатог купца и да се

ОД ГЛИНЕ ПРАВЕ РАЗЛИЧИТЕ ПРОИЗВОДЕ

то редовно плаћа. Раније смо давали многим трговцима на одложено и никада нам нису платили, а ми нисмо заштићени и немамо коме да се жалимо. Са друге стране, има и нелојалне конкуренције - многи немају пријављене радње, нити раднике, не плаћају струју. Ми тако не умемо и не можемо да радимо. Мој отац је целог живота био занатлија, имао је 50 година часовничарску радњу у центру града и редовно је измиривао дажбине. И мој деда по мајци, иако је живео у селу, такође је био занатлија - ћурчија кожу-хар, каже Гиле и додаје да немају намеру да одустану од ове праксе.

Морају да се боре и да опстану, за себе и своју децу, Николу и Марту, који су већ велики и чија је помоћ и те како добродошла у радионици. Ко зна да ли ће они поћи стопама родитеља, али, бар за почетак, имају обезбеђен посао.

Гордана БОЖИЋ

БАШТЕНСКИ УКРАСИ ИЗ РАДИОНИЦЕ „НИГ“

ПОВОДОМ НАЈАВЕ О ПРЕКОПАВАЊУ ГРОБОВА

Слаб одзив дужника

Упркос бројним позивима да измире дуговања за одржавање гробних места и најаве прекопавања гробова, од преко стотину јавило се само неколико наследника, док остали нису заинтересовани

ЗАПУШТЕНО МЕСТО, БЕЗ ОБЕЛЕЖЈА

Најава ЈКП „Градска гробља“ о ексхумацији око стотину покојника чији наследници дуго не плаћају накнаду за одржавање гробних места, изазвала је негодовања јавности и правне недоумице. Поставило се питање да ли је реч о скрнављењу, самовољи, или, пак, та намера има упориште у закону.

Иако накнада за одржавање гробног места износи свега 545 динара годишње и јефтинија је него у осталим већим градовима (у Београду је 997, Новом Саду 1.000, Нишу 600 динара), дуговања по овом основу достигла су цифру од 52 милиона динара. Од укупно 32 хиљаде гробних места, само 2.800 наследника редовно измиру ову обавезу.

Ипак, одлуку о ексхумацији гробова на Варошком гробљу, где има парцела за које није плаћено одржавање две-три деценије, многи су дочекали „на нож“. Поједини наследници покојника сматрају да нико нема право да скрнави гробо-

ве и њихове претке премешта без сагласности потомака и евентуалне одлуке надлежног суда. Што се дугова тиче, позивају се на прописе о комуналној делатности где дуг, уколико нема тужбе надлежном суду, застарева посла годину дана, док у ЈКП „Градска гробља“ упориште налазе у прописима градске управе и Закону о комуналним делатностима.

Иако је читава прича добила велику медијску пажњу, а ни реакције јавности нису изостале, наследници који годинама занемарују своје обавезе готово да уопште не хају за најављену ексхумацију. Према речима директора Драгана Радовића, после свих позива, који су годинама упућивани, јавило се само неколико наследника који су заинтересовани за репрограм.

- Више од стотину наследника дугују за одржавање више од десет година и ми ћемо, упркос свих позива које смо им упутили, сачекати још месец дана, до 15. јуна. Они би требало да, према градској одлуци, изгубе право на гробно место. Довољно је, међутим, само да дођу и склопе репрограм, како бисмо превазишли овај проблем, објашњава Радовић, напомињући да нису ни очекивали већи одзив, с обзиром да су претходних година исцрпели све могућности позивајући наследнике да плате своје дугове.

И овом приликом, грађанима се нуди могућност плаћања на рате, а постоји и кредитирање код банака. У противном, биће спроведена ексхумација, а у заједничку гробницу, костурни-

цу на Бозману, у том случају, биће пребачене кости предака оних који су сасвим незаинтересовани за њих. Предвиђено је да на заједничкој плочи буду забележена имена сваког покојника који буде пренет. Кости ће се налазити у пластичним врећама, а свака врећа биће јасно обележена и заведена у картотеци. Уколико се касније појаве рођаци и потомци који пожеље да преузму и достојно сахране посмртне остатке, то ће бити могуће само уколико измире све заостале рачуне.

Поводом настале ситуације питали смо и заштитника грађана Милицу Вулетић о томе какав је став канцеларије по овом питању. Она тврди да је упутно да се формира комисија како би се превазишла настала ситуација.

- Ово је врло специфична и осетљива материја и неопходно је да одлука буде прихваћена и од стране јавности. Постоји закон, али постоји и обичајно право и неопходно је да у томе учествују експерти, али и представници Српске православне цркве. Комисија треба да донесе одлуку по којој ће се поступити, каже Милица Вулетић.

Према прописима по којима се обављају сахране у градовима Србије предвиђено је да управе гробља могу да ископају покојника из гробне парцеле уколико се накнада за одржавање не плаћа дуже од десет година. Овај рок се у пракси толерише, иако сва гробља последњих година бележе драстичан пад прихода од накнада. Једини већи град у Србији који је без престанка примењивао ову меру јесте Београд. Реч је о малом проценту покојника и то у случају када је сигурно да потомака нема или су одустали од бриге о прецима.

Г. БОЖИЋ

ПРИВРЕДНО ДРУШТВО ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
 Благајна у центру:
 7 – 18 сати – радним данима
 7 – 13 сати – суботом

ПОСЛОВНИЦЕ:
 Кнић 510 – 197
 Рача 751 – 262
 Баточина 842 – 311
 Лапово 853 – 710

ЕД Електрошумадија Крагујевац
 Централна 307 – 200
 Дежурна служба 335 – 195
 Прикључци 307 – 368
 Пријава стања и рекламације 307 – 233 и 307 – 234

Бесплатан телефонски број за пријаву крађе струје 0800/360-330

ОСУЂЕН НАСИЛНИК ИЗ ШКОЛСКОГ ДВОРИШТА

Очајан отац најављује жалбу

Мирко Б. (26) из Крагујевца, који је јула прошле године пребио познаника Сашу Лекића (30) у школском дворишту, након чега је пребијени преминуо, осуђен је, неправоснажно, на три године и осам месеци затвора. У крагујевачком Вишем суду Мирку Б. суђено је због кривичног дела нашошење тешких телесних повреда са смртним исходом, за шта је забрањено од две до 12 година затвора.

Драган Лекић, отац пребијеног младића, најавио је жалбу. Он је о-

КИВАН ЗБОГ МАЛЕ КАЗНЕ: ОТАЦ ДРАГАН ЛЕКИЋ

ДВОРИШТЕ ШКОЛА „ЖИВАДИНКА ДИВАЦ“, МЕСТО ЗЛОЧИНА

чајан због пресуде за коју каже да је срамотно мала и подсећа да он у болници своје дете од подлива на лицу и завоја због поломљене лобање није могао да препозна. Да у питању његов син знао је тек по ожиљку на коленима.

М.Ј.

ЈЕДВА СЕ ВИДИ И ЧИЈИ ЈЕ ГРОБ

OLYMPIC TRAVEL
www.olympic.rs

Kragujevac, Karađorđeva broj 20, lokal broj 5, Tel : 034/ 61 70 600

ПУТУЈТЕ КАО НЕКАДА

LAST MINUTE: - 50 €

- БЕЛЕ НОЋИ НА ФЈОРДОВИМА АВИОН/БРОД 21. ЈУН 10 ДАНА
- СКАНДИНАВИЈА I ФЈОРДОВИ АВИОН/AUTOBUS/БРОД 28. ЈУЛ 12 ДАНА

FIRST MINUTE: 50 - 100 € ПОПУСТА

- HELSINKI-RIGA-TALIN АВИОН/БРОД 16. ЈУЛ - 8 ДАНА
- ЈЕДИНСТВЕНА ШВАЈЦАРСКА АВИОН 21. ЈУЛ - 8 ДАНА (CIRIH - BAZEL - LUCERN - INTERLAKEN - BERN - GRIJER - MONTRE - LAVO - LOZANA - ŽENEVA - ŠAFHAUZEN - RAPERSVIL)
- ВЕЛИКА ИРСКА ТУРА АВИОН/AUTOBUS 19. АВГ - 10 ДАНА -
- ЕНГЛЕСКА-ŠКОТСКА АВИОН/AUTOBUS 19. СЕП - 8 ДАНА
- КИНА - ЈУЖНА КОРЕЈА АВИОН 30. СЕП - 11. ДАНА

SPECIJALNA PONUDA

GRČKA - POPUST 100 € PO SOBI

- HIOS avionom; • SAMOS avionom
- ODMOR NA MIKONOSU I KRSTARENJE

- **NOVO: PRŽNO "MAESTRAL" + NAPULJ** sopstveni prevoz/avion
- **EKSKLUZIVNO: MARBELJA** - avionom
- **ROMANTIČNO: KAPRI**
- **ODMORI: ITALIJA, BUGARSKA, GRČKA**
- **RANI BUKING JOŠ UVEK TRAJE: CRNA GORA** - hoteli: **Plaža i Sun Resort Herceg Novi, WGrand- Petrovac, Mimoza, Pine, Kamelija, Vile Park -Tivat**
- **UVEK SU BLIZU: CRNA GORA, HRVATSKA, SLOVENIJA, MAKEDONIJA**
- **TRAŽITE: MALTU, PALMA DE MAJORKU, TURSKU, TUNIS,...**

АВИОНСКЕ КАРТЕ ЗА ЦЕО СВЕТ

ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПОСЛОВЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ И ОПШТЕ УПРАВЕ, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ИМОВИНУ на основу тачке 13. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп пословних просторија бр: 361 - 79/13 - В од 21.05. 2013. године, тачке 12. Одлуке Градског већа града Крагујевца о расписивању Огласа за давање у закуп киоска бр: 361 – 78/13 - В од 21.05.2013. године, члана 8. ст.1. и члана 37. Одлуке о давању пословног простора у закуп ("Сл. лист града Крагујевца" бр.15/10; бр.10/11 и бр. 14/11) и Одлуке о општем размештају делатности и условима за њихово обављање на територији града Крагујевца ("Сл. лист града Крагујевца", бр. 34/09 – пречишћен текст; бр.15/10 и бр. 29/10), доноси:

РЕШЕЊЕ

Расписује се оглас за давање у закуп пословног простора у Крагујевцу у улици Краља Александра Првог Карађорђевића бр.41, пословног простора у Крагујевцу у улици Карађорђевој бр.3 и Киоска на локацији угао Трга Краља Петра Првог, ул. Вишњићеве и саобраћајнице – " Цветни трг " у Крагујевцу означеног као број 5 у објекту са 5 киоска у низу.

Дају се у закуп путем јавног надметања:

1.а. Пословни простор у улици Краља Александра Првог Карађорђевића бр. 41, који се налази у екстра зони, укупне површине 14 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, агенцијска, услужна и трговинска делатност.

1.б. Пословни простор у улици Карађорђевој бр.3, који се налази у екстра зони, укупне површине 16 м².
У пословном простору може се обављати правна, административна, књиговодствена, угоститељска, агенцијска, услужна и трговинска делатност.

1.в. Киоск на локацији угао Трга Краља Петра Првог, ул. Вишњићеве и саобраћајнице – " Цветни трг " у Крагујевцу означен као број 5, који се налази у екстра зони, у објекту са 5 киоска у низу, у површини од 9 м².
У киоску се може обављати трговинска и услужне делатности које не угрожавају животну средину и околину.

2. Почетна цена за лицитацију закупнине износи:
- 15 евра по 1м² за пословни простор означен тачкама 1.а., 1.б. и киоск означен тачком 1.в.
Цене су приказане у нето износу, с тим што лицитациони корак износи 1 евро по 1м², све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан јавног надметања.

3. Пословни простор означен тачкама 1.а. и 1.б. даје се у закуп у виђеном стању на период од 3 (три) године. Киоск означен тачком 1.в. даје се у закуп у виђеном стању на период од 5 (пет) година. Разгледање пословног простора односно киоска обавиће се дана 27.05.2013.године од 9 до 14 часова. Сва заинтересована лица могу се јавити Секретаријату за имовину у Ул. Бранка Радичевића бр.11, канцеларија бр. 18 или на тел. 034/506-125.

4. Јавно надметање одржаће се дана: 31.05.2013. године са почетком у 10,00 часова за пословну просторију означену тачком 1.а., у 10,15 часова за пословну просторију означену тачком 1.б. и у 10,30 часова за киоск означен тачком 1.в. у згради Секретаријата за имовину, у ул. Бранка Радичевића бр.11, на другом спрату канцеларија бр.18.

5.Учесници јавног надметања могу бити сва физичка и правна лица која су код надлежног органа регистрована за обављање пословне делатности која се може обављати у пословној просторији која се даје у закуп.

6. Уколико у поступку лицитације пословног простора означеног тачкама 1.а. и 1.б. учествују и лица која су правноснажном судском Одлуком рехабилитована и којима су поништене све правне последице осуде или њихови наследници, имају првенство у случају када са другим учесницима лицитације излицитирају идентичан износ.

7. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број 97 32-531-70960 назив рачуна: Приход од закупа непокретности града Крагујевца, уплате на име депозита и то: - 15 евра по 1м² за пословни простор означен тачкама 1.а и 1.б и киоск означен тачком 1.в. све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате.

8. Учесници јавног надметања обавезни су да најкасније 24 часа пре часа који је одређен за почетак јавног надметања на рачун број: 840-742142843-86, позив на број. 97 32-531-70960 назив рачуна: Приход од закупа непокретности града Крагујевца уплате "средства обезбеђења" у висини три месечне закупнине утврђене по почетној лицитационој цени из тачке 2. овог Решења. Уплата се врши у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке РС на дан уплате. Неблаговремена уплата депозита и средстава обезбеђења, као и недолазак на јавно надметање сматрају се одустанком од истог.

9. Учесници јавног надметања обавезни су да доставе рачун и назив банке на који се средства уплаћена на име депозита, односно средстава обезбеђења, могу вратити оним учесницима који не излицитирају пословни простор означен тачкама 1.а. и 1.б., односно киоск означен тачком 1.в.

10. Учесницима јавног надметања који излицитирају пословни простор односно киоск враћа се само депозит, а средства обезбеђења остају на рачуну Закуподавца до истека Уговора о закупу када се враћају закупу.

11. На јавном надметању не могу учествовати чланови Комисија из тачака 14. и 15. овог Решења, њихови заменици, крвни сродници у правој линији без обзира на степен сродства а у побочној линији закључно са другим степеном сродства, бивши закупци који нису измирили своја дуговања за закуп према Граду, односно дуговања за комуналне услуге.

12. Образац пријаве за учешће на јавном надметању сви заинтересовани могу преузети на шалтеру Секретаријата за имовину у Ул. Бранка Радичевића бр. 11 у Крагујевцу.

13. Најповољнији понуђач дужан је да приликом закључења Уговора о закупу плати закупнину унапред за период од шест месеци.

14. Јавно надметање за закуп пословног простора означеног тачкама 1.а. и 1.б. спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп пословних просторија образована Решењем Градског већа града Крагујевца бр. 112 – 885/13– В од 11.04.2013. године.

15. Јавно надметање за закуп киоска означеног тачком 1.в. спроводи Комисија за спровођење поступка давања у закуп киоска и продајних пултова образована Решењем Градског већа бр. 112 – 884/13 – В од 11.04.2013. године.

16. Пословни простор односно киоск даје се у закуп учеснику лицитације који понуди највиши износ закупнине.

17. По завршеном јавном надметању, Комисија јавно утврђује који је од учесника понудио највишу цену.

18. Комисија је обавезна да одмах по окончању поступка јавног надметања изради Одлуку о избору најповољнијег понуђача и исту уручи учесницима јавног надметања и достави је Градском већу.

19. Ближе информације о јавном надметању могу се добити у Секретаријату за имовину, улица Бранка Радичевића бр.11. II спрат, канцеларија бр.18. или на тел: 034/506-125.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "КОЛЕ ПЕТРОЛ" д.о.о., донето Решење број: III-06-501-153/13 и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – бензинске и пумпне станице за ТНГ са пратећим садржајем, чија се реализација планира на локацији "Звезда", на кп.бр. 15280/14, КО Крагујевац 3, Град Крагујевац.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину**, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врсте објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чинио-це животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи ИИ Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08)

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству развоја, енергетике и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа. Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник Републике Србије", бр.135/04, 36/2009)

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за грађевинарство, урбанизам и заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је носилац пројекта "034 Metal recycling" д.о.о., ул. Комаричка бр. 20, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – постројење за управљање неопасним отпадом, чија се реализација планира на кп.бр. 1508 КО Крагујевац 1 (ул. Складишни центар бр. 5), Град Крагујевац.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Служба за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 23.05.2013. до 03.06.2013. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

Удружење Крагујевчана и пријатеља
Крагујевца у Београду овим путем
захваљује свим институцијама,
појединцима и другим удружењима
на честиткама и лепим жељама
поводом добијања признања
„Плакете Св. Ђорђа“
Скупштине града Крагујевца
на Ђурђевдан - за Дан града

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове
локалне самоуправе
и опште управе

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" а.д., спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније "КГ Шумарице - КГВ10 КГЛБ10", на кп.бр. 588/4 КО Крагујевац 3, ул. Горњомилановачка, на територији града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину**, будући да се за планирани пројекат, применом одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, Стручне оцене оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније "КГ Шумарице - КГВ10 КГЛБ10", урађена од стране овлашћеног правног лица – Електротехнички факултет, Универзитет у Београду (Катедра за телекомуникације), при чему су узети у обзир и прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може затевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08).

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству енергетике, развоја и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа. Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04, 36/2009)

ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ ЗА ЛИФТОВЕ

За преправке до 300 евра

ПРИЛАГОЂЕНИ ЛИФТОВИ У ЛЕПЕНИЧКОМ БУЛЕВАРУ 7

СТАРИ ЛИФТОВИ У НИКОЛЕ ПАШИЋА, СОЛИТЕР Ц

Од почетка идуће године на снагу ступа пропис по коме лифтови морају да задовољавају стандарде безбедности ЕУ, што захтева преправке у вредности до 300 евра по лифту. Јавно стамбено предузеће већ преправило 30 лифтова, од 120 колико одржавају

Не постоји прецизна евиденција колико вишеспратница, а тиме и лифтова има Крагујевац, али власницима, били они државни органи, предузећа или скупштине станара, постављен је озбиљан задатак. Поједностављено речено, лифт мора добити „саобраћајну дозволу“. Дакле, неопходно је да прође технички преглед, што није новост, али пошто у складу са Правилником о безбедности лифтова из 2010. године, који се усаглашава са прописима Европске уније, што-шта на овим превозним средствима треба изменити, то неће бити једноставно.

С обзиром на помену мањкавост евиденције о броју лифтова, чија је просечна старост три деценије, сви су изгледи да ће бити проблема. Стамбено предузеће има уговоре о одржавању 120 лифтова, а незванично се говори да у Крагујевцу има и до 700 лифтова, рачунајући поред стамбених зграда и предузећа

и установе, јер не треба заборавити отприлике 20 лифтова само у Клиничком центру, па лифтове у некадашњој „Застави“, данас „Фијату“.

Такође, често се може чути да има и прилично стамбених зграда у којима скупштине станара не постоје, па и када функционишу није увек једноставно прикупити 300 евра колико, тврди се, отприлике кошта увођење европских стандарда.

■ Безбедносни стандарди

Наиме, на улазима у кабину лифта за превоз лица, као и лифта за превоз терета, неопходно је, уколико их нема, уградити сигурносна врата кабине. Прозирни (стаклени) контролни отвори на вратима такозваног возног окна морају бити мањих димензија и израђени од материјала који ће спречити могућност повреда, а на прагу кабина потребно је поставити заштитне лимове ради сигурности ко-

рисника и заштите делова лифта.

Стамбено предузеће у Крагујевцу је, како објашњава директор Славољуб Јелић, од када их је овлашћена кућа за контролу лифтова „Југоинспект“ из Београда обавестила о све захтевнијим безбедносним прописима, прионуло на посао. Остављен је прелазни период, тако да тек од 1. јануара 2014. године тамо где не буде преправки на лифтовима следи искључење „из саобраћаја“, али не треба губити време.

– Са скупштинама станара имамо закључене уговоре о одржавању, што обухвата и хитне интервенције. Стамбено предузеће на основу редовног

одржавања лифта обавештава станаре о потребним радовима, а да би се они обавили потребно је да скупштина станара донесе одлуку. Тек након тога потписујемо уговор у коме се прецизирају детаљи у вези извођења радова. Иначе, сваки лифт има месечни преглед, који за станаре са којима Стамбено има потписане уговоре не кошта ништа, као и обавезни годишњи преглед који се наплаћује око 5.000 динара.

Лифтови се одржавају и исправни су, али нови стандарди су законска обавеза, наводи Јелић.

Према његовим речима, оквирне процене су да је за прилагођавање лифта новим стандардима потребно издвојити до 300 евра, али чињеница је да тај новац неће бити улудо потрошен. Прописи за одржавање и функционисање лифтова из године у годину све су строжи како би се избегле несреће које се догађају у вишеспратницама. Међутим, како постоји и одређени број зграда у којима не функционишу скупштине станара Стамбено није у могућности да лифтове прилагоди новим стандардима. Шта ће бити у таквим случајевима?

– У вишеспратницама са којима немамо уговоре реагујемо једино у специфичним ситуацијама, уколико неко од станара остане у заглављеном лифту или када постоји опасност од повређивања. Када гово-

римо о новим стандардима, морам да нагласим да су безбедносни, што са друге стране значи да смо у обавези да, уколико није усаглашен, искључимо погон лифта и да га ставимо ван употребе. Хоће ли крајњи рок бити 1. јануар 2014. године, или ће се пролонгирати, видећемо, упозорава Јелић.

■ Плаћање на рате

Како каже директор Стамбеног предузећа „слика“ градских лифтова свакако није за похвалу. Уговором о одржавању је покривено тек 120, али их има далеко више. Техничка екипа овог предузећа је наилазила на све и свашта. Има фирми које одржавају лифтове помоћу „штала и канапа“, али има и озбиљних станара у вишеспратницама, попут „Заставиног“ солитера или „Ипсилона“ који лифтове нису поверили Стамбеном предузећу, али је, мора се признати, одржавање квалитетно.

– Поменути солитери функционално су одлично, имају плаћеног председника Скупштине станара, редовно одржавање, а вероватно је предност у томе што ове вишеспратнице имају стотинак станова, мада веће зграда имају по два лифта, али и сопствени пословни простор од кога приходују. У супротним примерима увек су проблем финансије и воља да неко буде председник скупштине станара када је то волонтерска функција и када у згради има до 50 станова. Имамо и позитивних примера. Током 2009. и 2010. године урађени су генерални ремоти лифтова у Николе Пашића 4 и Срете Младеновића 3, где је по лифту требало издвојити два милиона динара, али изашли смо у сусрет станарима омогућивши да плаћају преко уплатница Система обједињене наплате на 12 рата, прича Јелић.

Стамбено предузеће је до данас, за непуних шест месеци ове године од када тече прелазни период, од укупно 120 „својих“ ускладило 30 лифтова са новим прописима, а према информацијама из техничког сектора и службе хитних интервенција, очекује их још рад на 40 лифтова, јер нису баш сви били у супротности са европским стандардима.

– Надамо се да ће власници, свеједно да ли су то станари или правна лица, озбиљно схватити обавезу и да ћемо лифтове прилагодити новим стандардима, као што смо већ урадили у солитерима Лепеничког булеvara у центру града, у Светогорској на Аеродрому, у Јесевиновој у Палилулама. Финансирање радова је могуће на рате преко уплатница СОН-а, закључује Јелић.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

ЉЕВИЋ, СЛИКАРКА

Огледалима

Љубав према стварању дала јој је снаге да савлада тешку болест, а њене слике остале су ведре и пуне боја, само је платно заменила стаклом

на панкреасу, а на послетку сам и готово ослепела. Захваљујући директору „Застава алатнице“ отишла сам на операцију и уграђена су ми сочива. Сад са тим „фаровима“ видим и боље него пре. Колеге кажу да зато боље и сликам, шали се на свој рачун Весна, додајући ипак да су јој жеља за стварањем и породица дали снагу да се избори са болешћу.

Након болести и њена уметност добила је нови правац. И даље је остала верна ведрим и живим бојама, а да четкицу замени тубом кумовао је случај:

–У излогу књижаре код Великог парка пажњу ми је привукао комплет за сликање на стаклу намењен деци. Била је то више играчка, није захтевала озбиљну вештину, али ме је привукла. Након те игре почела сам да радим са стаклом.

Врло брзо након тога из њене кухиње почеле су да излазе слике које плене својим колоритом, иако на располагању има тек десетак боја.

–У Крагујевцу је готово немогуће пронаћи материјал за рад. Боје купујем из Београда, а они их наручују из Чешке. Нове тонове је тешко направити, пошто се боја на стакло наноси директно из тубе, али ипак покушавам да их пре сликања помешам, прича Весна.

Њена радионица је трпезаријски сто у маленом станчићу у Његошевој улици. Слика стојећи, повијена над радном плочом, јер у другом положају не би била довољно прецизна. У питању физички врло захтевна техника, која уз то тражи и велику прецизност. Боје се брзо суше и тешко уклањају тако да не постоји простор за грешку, објашњава уметница.

Иако дуго није желела да излаже своје радове, обећава да недавно затворена изложба неће бити и последња. Ускоро ће публика њена дела моћи да види поново, највероватније у Епархијском дому.

М. ОБРЕНОВИЋ

ЦАЦ КИНОЛОШКОГ ДРУШТВА „ЛЕПЕНИЦА“

Савезна изложба и специјалка

У оквиру актуелних „Мајских свечаности“ и прославе Дана града крагујевачко Кинолошко друштво „Лепеница“ у недељу, 26. маја, на језеру Бубањ организује Шесту савезну изложбу паса свих раса – „Крагујевачки победник“. Сем националног ЦАЦ такмичења, у

оквиру ове смотре организоваће се и „специјалка“, клубска изложба за пасмину теријера.

Почетак изложбе је у 10 сати, а све детаљније информације могу се добити на телефон: 064-0046787 или сајту „Лепеница“ – www.kdlepenica.co.rs.

ДЕЧЈА ОЛИМПИЈАДА БЕЗБЕДНОСТИ

Учење од малих ногу

Прва дечја Олимпијада безбедности одржана је прошле суботе на спортским теренима ОШ „Јован Поповић“. Ову манифестацију, која се први пут одржава у нашој земљи, организовала је Полицијска управа Крагујевац у сарадњи са партнерима у области безбедности и уз финансијску подршку мисије ОЕБС-а у Републици Србији. Такмичење је отворио Роберт Пазос, представник ове мисије.

Ученици трећег разреда 16 основних школа са подручја Крагујевца надметали су се у пет дисциплина. Све екипе биле су подељене у четири групе, а победници група пласирале су се у финале. Првог дана позната су три победника, а следеће суботе ће се знати ко је четврти, када је и финално такмичење. М.Ј.

ДЕФИЛЕ УЧЕСНИКА

ТАКМИЧАРСКИ ДЕО

ШЕСТИ МЕМОРИЈАЛ „ДУШАН МИЛОШЕВИЋ“ У СТРАГАРИМА

Младе треба привући краљици спортова

СВИ УЧЕСНИЦИ СМОТРЕ У СТРАГАРИМА

У оквиру програма обележавања Дана града, у Страгарима је на игралишту ФК „Азбест“ у суботу одржан традиционални атлетски турнир посвећен првом српском олимпијцу Душану Милошевићу. Преко стотину учесника предшколца, основца и средњошколца из Шумадије, потпомогнути гостима из Чортановаца, Инђије и Бистрице, надметали су се за пехаре по категоријама у кросу и трци на 100 метара, али и уживали у гостопримству Завичајног удружења „Танаско Рајић“. Гости су обишли олимпијску спомен собу у спортској

сали Основне школе „Јулијане Батић“ посвећену првом српском олимпијцу и његову родну кућу.

Предшколци су се надметали у трци „од гола до гола“, где је Давид Стевановић од старта побегао девојчицама које су га јуриле из све снаге. У трци на шесто метара ученица осмог разреда Јелена Благо-

НАЈМЛАЂИ ПОБЕДНИК ДАВИД СТЕВАНОВИЋ

јевић из Маслошева постигла је најубедљивију победу. Меморијалну трку победама су увеличали млади спринтери Јован Коцић (Наталинци), Марта Беговић (ОШ „Јован Поповић“) и Никола Стевановић (ОШ „Трећи крагујевачки батаљон“).

Промотор овогодишњег меморијала био је Витош Витошевић, прослављени троскокаш крагујевачког Радничког. Он је рекао да се исплати труд и улагање у традиционалне спортове, пре свега атлетику и да младе на време треба да одвојимо од „новоизмишљених“ ризичних спортова – без спортске културе.

Милош ИГЊАТОВИЋ

ПОБЕДНИЦИ У СПРИНТУ ОСНОВАЦА ЈОВАН КОЦИЋ, НИКОЛА СТЕВАНОВИЋ И МАРТА БЕГОВИЋ

SALON NAMEŠTAJA

MEBLANO

SALONI

BRAĆE POLJAKOVIĆA 2 – KOD AUTOBUSKE STANICE
TEL: 356 775

NA SPRATU TRNAVE PROMET PETROVAC

РАСВЕТЉАВАЊЕ ДЕЛА И ЛИКА АКАДЕМИКА ПЕТРА С. ЈОВАНОВИЋА

Истраживач у географији -

Пише Зоран Мишић

Трудећи се да наше научне великани отргне од заборава, Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитет у Крагујевцу, после скупа посвећених академицима Драгославу Срејовићу и Војиславу Ђурићу, прошлог петка организовао је округли сто о животу и раду академика Петра С. Јовановића.

Повод за скуп под називом „Истраживач у географији - прегалац у друштву“ била је 120. годишњица рођења научника који је рођен у оближњој Добрачи (види антрофиле), а гимназију завршио у Крагујевцу.

Скуп је отворен цитатом из поглавља „Шумадијски варијетет“ из књиге „Балканско полуострво и Јужнословенске земље“ Јована Цвијића, који је био Јовановићев професор и ментор.

Спречен смртним случајем да одржи поздравну беседу, академик Димитрије Стефановић, генерални секретар САНУ, послао је поздравну реч која је прочитана на отварању скупа.

„Значајан је поднаслов скупа 'Истраживач у географији - прегалац у друштву'. Тај поднаслов се односи на све нас који проучавамо различите области науке и уметности. Није мање важно да истакнемо колико су нам данас потребни прегоаци у друштву. Мада ово можда звучи симболично, желим да вас уверим да је прегалачки допринос сваког појединца веома значајан за општи бољитак друштва“, поручио је Стефановић, не пропустивши прилику да похвали иницијативу овдашњег Центра САНУ који одржава скупове посвећене значајним научницима.

■ Оно што недостаје данашњој Србији

Скуп је поздравно и Слободан Арсенијевић, ректор крагујевачког Универзитета. Он је препустио другима да говоре о Јовановићевом животу и научном раду, али је зато изузетно надахнуто, скоро попут Цвијића, беседио о научниковом завичају - обронцима планине Рудник, који је у прошлости изнедрио

Петар С. Јовановић
Добрача (1893-1957) Београд
Редовни члан САНУ и њен секретар 1948-1957
професор Универзитета
оснивач Географског института САНУ

многе знамените Србе. По Арсенијевићу, у том делу земље настала је средњовековна и настала модерна Србија.

- Падине Рудника, са којих је потекао и академик Јовановић, рађале су интелектуалце и људе који

Поводом 120 година од рођења географа, академика Петра С. Јовановића, рођеног у оближњој Добрачи и ђака Крагујевачке гимназије, Центар за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Крагујевцу организовао је округли сто посвећен његовом животу и раду. Академик Јовановић био је Цвијићев асистент и оснивач Географског института, али и градоначелник Скопља, учесник мировних конференција, секретар САНУ, градитељ хидроцентра, стадиона, председник туристичког савеза...

су тежили ка знаменитим научним и културним вредностима. Тај крај је данас запуштен, пуст, а људи таквог кова и особина баш недостају данашњој Србији, закључио је ректор, који је пореклом из Добраче. Скуп је званично, као руководилац Центра, отворио академик Иван Гутман, а потом је професор др Верка Јовановић са Универзитета „Сингидунум“ предочила „Животопис академика Петра С. Јовановића“.

Кроз његов животни и професионални пут од Добраче, Крагујевца, Београда, Рима, Фиренце, Париза, па опет Београда, Скопља и поново Београда, сем познатих биографских одредница Верка Јовановић је учеснике скупа и заинтересоване за животопис славног земљака упознала и са занимљивим детаљима. То су Јовановићеве учешће у елитној јединици српске војске, „Ђачком батаљону“ - познатијем као „1.300 каплара“, суплентство у Другој београдској гимназији из период пре него што је постао Цвијићев асистент, „скопски период“ у његовом животу и раду који је трајао од 1922. до 1941. године.

- Био је то најбољи научни период у Јовановићевој каријери. По Цвијићевом налогу на скопском факултету основао је Катедру за географију, али се предано бавио и теренским истраживањима, истакала је др Јовановић, додавши да је академик Јовановић течно говорио италијански и француски језик, а служио се немачким, енглеским и руским.

По њој, сам назив скупа - „Прегалац у друштву“ најочигледнији је

баш у периоду када је основао Географски институт и стигао да постане, 1936. године, и градоначелник Скопља, покрене изградњу прве хидроелектране „Матка“ и изгради први прави стадион „Скопска“ у данашњој Македонији.

Бугарски окупатори су га протерали из Скопља у мају 1941. године, а почетком наредне Недићеве власти су га као неподобног интелектуалца пензионисале.

■ Постигао крупне научне резултате

Међутим, већ 1946. године Јовановић постаје дописни члан Академије и то, по речима Верке Јовановић, предложен од стране таквих научних имена као што су Милутин Миланковић и Иван Ђаја. У предлогу за избор је писало:

„Петар С. Јовановић је изабрао правац своје делатности већ у

докторској тези која је посвећена геоморфолошком проучавању околине Београда и која служи на тај начин као допуна и прецизирање проматрања и идеја његова учитеља Јована Цвијића. Петар С. Јовановић је успео да издвоји у околини Београда нове фазе спуштања нивоа старих језера, да тачније обележи обалске клифове и везу између појединих фаза спуштања језерског нивоа и много допринео детаљнијем геоморфолошком познавању београдског тла. Петар С. Јовановић придржава се геоморфолошких правца и у познијим радовима. Нарочито много је учинио за познавање Скопске котлине, околних места и Јужне Србије уопште. За време својих геоморфолошких студија г. Јо-

ВЕРКА ЈОВАНОВИЋ
УРЕДНИЦА БУДУЋЕГ
ЗБОРНИКА О
ПЕТРУ ЈОВАНОВИЋУ

РАДЕНКО ЛАЗАРЕВИЋ ЕВОЦИРАО
УСПОМЕНЕ НА СВОГ СЛАВНОГ ПРОФЕСОРА

УЧЕСНИЦИ СКУПА КРАЈ СПОМЕНИКА
1.300 КАПЛАРА

БИОГРАФИЈА АКАДЕМИКА ЈОВАНОВИЋА

Оснивач и доживотни председник Географског института

Петар Јовановић рођен је у Добрачи 10. марта 1893. године. Основну школу учио је у Рамаћи и Добрачи, а Гимназију је похађао у Крагујевцу.

Уписао се на Филозофски факултет у Београду 1912. године, али је прекинуо студирање због учешћа у Балканским и Првом светском рату, у којима је стекао чин официра. Након демобилисања 1918. године, наставио је студирање у Риму, Фиренци и Паризу. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду, на одсеку за Физичку географију 1920. године. Радио је као асистент једног од највећих српских научника Јована Цвијића, а 1923. године докторирао је са темом „Прибрежни језерски рељеф београдске околине“. Наставио је рад на Филозофском факултету у Скопљу, где је напредовао до звања редовног професора 1932. године.

Од ослобођења 1944. године радио је као редовни професор географије на Филозофском факултету у Београ-

ду. Оставио је научно дело далекосежног значаја за развој геоморфологије и своје научне резултате објавио је у више десетина монографија и научних радова на српском и француском језику.

Изабран је за дописног члана САНУ 1946. године, а након две године и за редовног. Од 1948. до 1957. године обављао је функцију генералног секретара Академије.

Учествовао је у оснивању Народног универзитета и био његов дугогодишњи председник. У Скопљу је основао Географску катедру, Географски институт и био један од уредника „Гласника Скопског научног друштва“. Био је градоначелник Скопља и учесник делегације експерата Федеративне Народне Републике Југославије на заседању министара спољних послова у Лондону 1945. и на конференцији мира у Паризу 1946. године.

У Београду је основао Географски институт и био његов доживотни управник. Био је председник Туристичког савеза и оснивач и председник Планинарског друштва „Јован Цвијић“ у Београду.

Преминуо је 15. новембра 1957. године у Београду, где је и сахрањен.

РОДНА КУЋА ПЕТРА ЈОВАНОВИЋА У ДОБРАЧИ

прегалац у друштву

ЈОВАНОВИЋ НА СОЛУНСКОМ ФРОНТУ

ПЕТАР И ЕМИЛИЈА ЈОВАНОВИЋ

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ПЕТРА ЈОВАНОВИЋА

вановић је обраћао нарочиту пажњу проучавању фосилних речних и језерских тераса и на профиле река. Материјал који је он прикупио у овом правцу довео је њега до нових метода за проучавање облика и нарочито за утврђење појединих узду-

жних речних профила, које је он изнео у свом опширном делу „Уздужни речни профили“. Сматрајући да је г. Петар С. Јовановић уложио у своју научну делатност огроман труд и постигао крупне научне резултате, част нам је једногласно предложи-

ти г. Петра С. Јовановића за дописног члана Српске краљевске академије”, стоји у образложењу које је написао академик Владимир Ласкарев генералном секретару Академије природних наука.

Када и Јовановић у Академију су изабрани и угледни српски научници, математичар Радивој Кашанин и физичар Павле Савић.

Један од ретких савременика, учесник скупа професор др Раденко Лазаревић (Јовановићев студент прве генерације са послератног Филозофског факултета у Београду), са пуно поштовања и љубави је причао доживљаје са теренских истраживања у Шумадији којима је руководио његов професор, којег је „прерана смрт отргла са научно-истраживачке сцене“.

Лазаревић је покренуо и иницијативу да се Петру Јовановићу подигне споменик, било у родној Добрачи, Крагујевцу, у којем се школовао и где његов портрет и данас стоји међу најугледнијим ученицима ове школе, или у Београду, у којем је радио и преминуо.

Са делом научног опуса академика Јовановића, поготово његовој „љубави ка аразији“ и „корифејством у новом правцу размишљања у красу“, упознао нас је професор др Предраг Манолјовић са београдског Географског факултета у свом раду под називом „Научни опус

академика Петра С. Јовановића - од морфохидрогенезе до квантитативне геоморфологије”, истакавши да су српски научници дуго били под утицајем „еминенције Јована Цвијића”, а да је Јовановић успео да надгради свога учитеља и ментора којег је дубоко поштовао и уважавао.

О академику Јовановићу као првом управнику Географског института САНУ говорио је др Мирчета Вемић, истакавши да је за оснивање овакве институције, која на Јовановићевим постулатима из 1947. године послује и постоји и данас, био велики интелектуални и практични организациони подвиг, а да ју је Јовановић, због свог великог искуства не само на научном, него и друштвеном пољу, основао невероватно „лако и рутински“. У то доба, истакао је Вемић, Јовановић је сачинио прву прегледну геоморфолошку карту Југославије и покренуо научне едиције и издања монографије и зборнике радова по којима је ова институција и данас препознатљива.

■ Не брисати из колективног сећања

За магистра Марка В. Милошевића рад академика Јовановића био је инспиративан када је као студент 1998. године у њему нашао реч „која их је спојила“ - урвина. У свом раду под називом „Теоријско-методолошки оквир истраживача рељефа Шумадије Петра С. Јовановића“ он је истакао три најзначајнија принципа рада академика, а то су: дијалог (водио је често

ДИПЛОМА РЕДОВНОГ ЧЛАНА САНУ

ПОРТРЕТ ЈОВАНОВИЋА КАО АКАДЕМИКА

писане полемике са колегама у научним часописима), антидогматизам и актуелизам.

Какав је научник и истраживач био Петар Јовановић магистар Милошевић је илустровао примером да је напредовањем других научних дисциплина, после пуне три деценије написао нови рад, у којем је побио неке дотадашње тезе из сопствене докторске дисертације.

Професор емеритус Стеван Станковић, председник Српског географског друштва, није присуствовао скупу, али је приложио рад на тему „Петар Јовановић и Српско географско друштво“ који ће ући у научни зборник о овом скупу, а чији ће уредник, по предлогу професора Гутмана, бити Верка Јовановић. Зборник ће овдашњи Центар САНУ објавити, „чим смогне снаге“.

У завршној речи првог дела скупа (види други антрафиле) руководио Центра САНУ Иван Гутман нагласио је важност оваквих разговора који имају за циљ да отргну од заборава живот и дело великих научника који су „потпуно избрисани из колективног сећања“, не само обичних људи, већ и сопствених млађих колега.

- Нико данас више не зна за такве људе. Србија има ружан обичај да заборава своје научне великани. Други народни нису баш тако и толико „заборавни“, па се труде да сачувају све оно што су изнедрили њихови велики људи. Време је да и ми тај „обичај“ исправимо, закључио је Гутман.

Скуп посвећен раду академика Петра С. Јовановића, попут оних ранијих у Срејовићу и Ђурићу сигурно су један од начина којим ће се то постићи.

ЈОВАНОВИЋ КАО ГРАДОНАЧЕЛНИК СКОПЉА 1936. ГОДИНЕ НА ОТВАРАЊУ СТАДИОНА „СКОПСКА“

ЈОВАНОВИЋ (У СРЕДИНИ) КАО УЧЕСНИК МИРОВНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ У ПАРИЗУ 1946. ГОДИНЕ

ЈОВАНОВИЋЕВА ДЕЦА - БРАНИСЛАВ И ПАВА

ОМАЖ И У ЗАВИЧАЈУ

Научник у Поетској кнежевини грузанској

Други део скупа поводом 120. рођења академика Петра С. Јовановића одржан је у Поетској кнежевини грузанској, у његовој родној Добрачи.

Скуп је пред ђацима тамошње школе и бројним Добрачанима поздравно домаћин Драган Јововић, подсетивши на бројне знамените људе из тог краја, од устаничког војводе Јове Добраче до данас. На скупу су о важности оваквих дешавања и окупљања која чувају научне великани од заборава говорили академик Иван Гутман, а професор Раденко Лазаревић је још једном евоцирао своје студентске успомене на преминулог академика, његовог професора.

У уметничком делу програма учествовали су песникиња Милена Јововић, глумца Милош Крстовић и виолинисткиње са ФИЛУМ-а.

Пре одласка у Добрачу учесници скупа посетили су и споменик 1.300 каплара у Шумарицама у

чијим се редовима Петар Јовановић борио у Првом светском рату и стигао до официјерског чина.

У Добрачи је Јовановићев унук професор др Иван Јовановић са београдског Ветеринарског факултета (син Петровог сина Бранка) уприличио „Сентименталну повест др Петра С. Јовановића и његове породице“. Кроз избор и презентацију породичних фотографија Иван Јовановић је учеснике скупа „провео“ кроз животну причу свога деде академика Петра Јовановића од родне куће у Добрачи (и данас постоји на имању породице Васиљевић), преко његових родитеља Светозара и Росе, пресељења у Крагујевац, Београд, одласка у рат, па у иностранство на школовање... Брака са супругом Емилијом, такође географом и угледном београдском истражитељком с почетка прошлог века, до рођења његовог оца Бранка и тетке Паве.

Јовановић је фотосима и породичном причом „о живео“ и реконструисао „скопски период“ свог деде, истраживачки рад, окупацију и „недићеско пензионисање“ (током којег је академик Јовановић био приморан да се са породицом врати у Добрачу), али

и научни рад од докторске дисертације, сарадње са Цвијићем, уредништвом у „Свезнању“ - првој општој енциклопедији на Балкану (Јовановић је био уредник за област географских наука), пријемом у САНУ и учешћем на мировним конференцијама после Другог светског рата у Паризу и Лондону...

На крају скупа академик Иван Гутман уручио је ђацима школе у Добрачи велики портрет њиховог славног земљака и великог научника Петра С. Јовановића са поруком „да се такав великан, поникао у њиховој средини, никада не заборава“.

УНУК ИВАН ЈОВАНОВИЋ „ИСПРИЧАО“ ПОРОДИЧНУ СЕНТИМЕНТАЛНУ ПОВЕСТ

Више од 20.000 Крагујевчана пропратило је неки од 44 програма у шестом издању манифестације „Ноћ музеја”. За већину Крагујевчана прва станица био је Музеј „Стара ливница”. Ипак, чак ни они најупорнији нису успели да погледају све програме – једноставно, било је немогуће посетити баш сваку поставку и кутак

Топло мајско вече „позвало” је бројне крагујевачке породице да крену у авантуру, а то није могао да поквари ни вечити дерби. Иако су многи мислили да ће фудбалски меч за титулу и те како утицати на посету у првом сатима ове манифестације - грдно су се преварили. Наиме, када су стигле лепе вести из Ужица, где је Раднички освојио цео

МУЗЕЈ „СТАРА ЛИВНИЦА”, ПРОСТОР КОЈИ ЈЕ ПОСЕТИЛО НАЈВИШЕ КРАГУЈЕВЧАНА

КРАГУЈЕВАЧКА „НОЋ МУЗЕЈА”

Рекордна посета

ПУШКЕ И ТОПОВИ, НАЈВИШЕ СУ ОБРАДОВАЛИ МАЛИШАНЕ

СЛИКЕ СИЛВЕСТЕРА КЛЕРМОНА БАЛИНДА У ГАЛЕРИЈИ „РИМА”

МАПА ЛИТОГРАФИЈА ЕДА МУРТИЋА

С поштовањем Тишу

У спомен-парку представљена је мапа литографија Еде Муртића, која се налази у власништву ове установе већ пуних 27 година.

Едо Муртић (1921-2005.) је био један од најзначајнијих и најутицајнијих хрватских сликара, који је уметничко образовање стекао и на загребачкој и на београдској академији ликовних уметности. Мапа литографија садржи 12 графичких листова у боји, димензија 64x46cm, а на увидној је краћи текст са оригиналним потписом уметника.

Настала је 1986. године, када је и уручена Спомен музеју „21. октобар” у Крагујевцу као поклон града Загреба. Дела одликује карактеристичан Муртићев стил, блиставе, јарке, боје Медитерана, наглашена геста и обиље светлости, са мотивима на граници реалне слике и апстрактних облика.

плен, Крагујевчани су се препустили уживању у „Ноћи музеја”. Ипак, чак ни они најупорнији нису успели да погледају све програме – једноставно, било је немогуће посетити баш сваку поставку и кутак.

Више од 20.000 Крагујевчана пропратило је неки од 44 програма у шестом издању манифестације „Ноћ музеја”. То је до сада највећа посета музејима и изложбеним просторима у Крагујевцу за ову манифестацију, а по броју посетилаца предњачили су они који су осмислили програм специјално за ту ноћ.

Најпосећенија „Стара ливница”

За већину Крагујевчана прва станица био је Музеј „Стара ливница”. У „Ноћи музеја”, обележен је

ЕДО МУРТИЋ У СПОМЕН-ПАРКУ

музеја „Застава оружје”, до сада непознате јавности, уз презентацију на видео биму у централном музејском амбијенту, и перформанс „Шетња кроз историју” ученика Прве крагујевачке гимназије. Млади ученици шетали су као колпортери. Све је снимила и национална телевизија, па је то била добра позивница и разлог да се „најлућа” музејска ноћ почне управо из овог простора.

Сумо сумарум, ово је био и простор који је посетило највише Крагујевчана. Наравно, пушке и топови, највише су обрадовали малишане, који нису пропустили прилику да дотакну, али и да се сликају поред бројних експоната. Изненађујућ је био и број оних који су по први пут посетили комплекс Кнежевог арсенала, али и гастарбајтера.

Још један запуштен објект привукао је велики број посетилаца, али и подстакао на жустре расправе. Реч је о кући Ђуре Јакшића, на чијем су чеонм зиду три уметнице, Јана Даниловић,

МЕЂУ ГОСТИМА „НОЋИ МУЗЕЈА” И ЦАЦИ МИХАЛЛОВИЋ, У ГАЛЕРИЈИ „ИСИДОРА”

Данијела Рупић и Тијана Гогић, осликале мурал. Њихов рад најављен је веома тајанствено, уз опаску да ће бити на тајној локацији, па када се проширила вест да се мурал налази у Карађорђевој као магнет привукла је бројне знатижељнике.

- Жив је Ђура, умро није, конспиративно узвикује младић скривен иза једног стабла.

На његов позив одмах реагује старија Крагујевчанка.

- Сваки дан пролазим поред ове рушевине. Ја сам овде - показује нам на Улици Цара Лазара и додаје: штета, а лепа кућа. Уместо да је сачувају они је руше.

На њене речи се надовезују и остали пролазници, и почиње расправа шта ће овде бити, зграда или улица. А све се наставља бројним идејама шта би ваљало урадити са овим објектом.

Велики број посета забележиле су и галерије у центру града. Бројну публику привукле су слике Силвестера Клермона Балинда у галерији „Рима”, поставка „Буљарице” са ликовне колоније у галерији „Арт”, слике из колекције Прве крагујевачке гимназије, радови познатих уметника (Оља Ивањицки, Горан Ракић, Ненад Ристовић, Јелена Петровић...), графике Виктора Ернандеса Кастиља у „Мостовима Балкана”, као и поставке у Дому омладине, позоришту и „Уметничком кутку”.

■ Узбудљиво и ван центра

Ништа мање узбудљиво било је и изван центра града. Атракција је био Етнографски музеј у Драчи. Додуше, само они који су се у музејску авантуру упустили и са својим четвороточкашима стигли су и до овог села. Овај најстарији сеоски музеј у Србији, отворен 1984. године, налази се у згради општине из 1904. године, док је у

МУРАЛ У КАРАЂОРЂЕВОЈ, НА КУЋИ ЂУРЕ ЈАКШИЋА

МАЛИ ОГЛАСИ У БИБЛИОТЕЦИ

Оглашавање између два рата

Једна од атракција овогодишње „Ноћи музеја” била је и изложба „Оглашавање у Крагујевцу између два светска рата”, ауторке Гордане Вучковић, у Народној библиотеци. На петнаестак паноа, представљени су занимљиви мали огласи који су између два светска рата излазили у ондашњим крагујевачким новинама. Између осталог, Крагујевчани су рекламирали своје кафане, трговинске радње, али и најновију технику тог времена: све за струју. Заступљени су и лични огласи, па чак и преписке између посвађалих супружника. Један део изложбе посвећен је и политичком маркетингу тог времена, као и новинару Миловану Пантовићу.

ИЗЛОЖБА „ОГЛАШАВАЊЕ У КРАГУЈЕВЦУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА” ГОРДАНЕ ВУЧКОВИЋ

његовом дворишту дрвени објект који је служио као локални затвор, саграђен 1830. године, када су Срби преузели управу од турских власти. У дворишту музеја се налазе и споменик са сликом Светог Ђорђа из 1902. године, као и кош за кукуруз из 1842. године, подигнут по наредби кнеза Милоша ради давања кукуруза сиромашнима и онима који су доживели неку несрећу.

Посебно изненађење посетиоце је очекивало и у галерији „Исидора”, овдашњег сликара Љубише Јелића Пинкија. Биле су изложене његове слике „Јорговани Јелене Анжујске” и дуборези Верице Раките. Међу гостима су се нашле и Перуанке и Палестинке, па је једно од најлепших крагујевачких дворишта, код „Грујине чесме” добило и егзотичан изглед.

Поред тога, госте је дочекивао и Јеленче из „Радована Трећег”, односно познати глумца Цаци Михаловић. Увек расположен за разговор, са гостима се присетио „златног доба” српског позоришта, али и неколико анегдота.

И ове године одличну изложбу приредио је Историјски архив Шумадије. Занимљиво је да је директор ове установе Предраг Илић и ове године био прави домаћин. Све госте дочекивао је на вратима „куће”, уз традиционалну добродошлицу. А Крагујевчани су били у прилици да погледају поставку „Балкански ратови, сто година од победе”, где су поред фотографија, представљена и документа (пре свега домаћи и страни новински чланци) који се баве проблематиком балканских ратова.

И бајкери мото-клуба „Смак” одлучили су да се прикључе обележавању „Ноћи музеја” - путем промоције својих мотора испред просторија клуба, пројекције видео материјала о њиховим заједничким вожњама по Србији и свету, сталном поставком фотографија у клубу, организацијом клупске рок свирке и наравно - дружењем са посетиоцима.

Мирослав ЧЕР

САТИРА

Идеални услови

Желим да будем искрен према вама. Отварам своју душу. Нудим вам срце на длану.

Све су се коцкице сложиле. Нема више коцкања, треба ићи на сигурно. Нема повлачења, нема предаје, само напред!

Никада није било повољније окружење. Ова земља је за то непревазиђени оквир. Нација ме на то позива. Град у којем живим је идеалан град.

Нема погоднијег времена од овог сада. Сад су и време и трену-

так. Моја позиција је стицај таквих околности да ме тера да је искористим.

Оваква шанса се ретко указује и теже ју је промаштити, него погодити. Треба бити прецизан! Треба бити одлучан, хладнокриван и смирен.

Људи и односи међу њима су такви да ме силно инспиришу. Све о чему размишљам, снажно ме подстиче.

Образ вам је сачуван. Са стражњице је узето парче коже!

Милан ТОДОРОВ

Плата, посао и претпостављени су као створени да кренем у акцију.

Најаве, обећања, трендови, интенције, путокази... То су за мени моћни импулси.

Будућност и што она доноси посебно ме мотивишу.

Породица ме сваки разговором и гестом уверава да направим тај велики корак.

„Можеш ти то“ - кажем и ја себи.

Све ми говори да ставим тачку над латиничним. И, да крунишем своје напоре, да ставим јагоду на врх торте и да не смем да одем из Рима, а да не видим папу.

Време је да се крене путем попличаним добрим намерама.

Све је као створено да дигнем руку на себе!

Александар ЧОТРИЋ

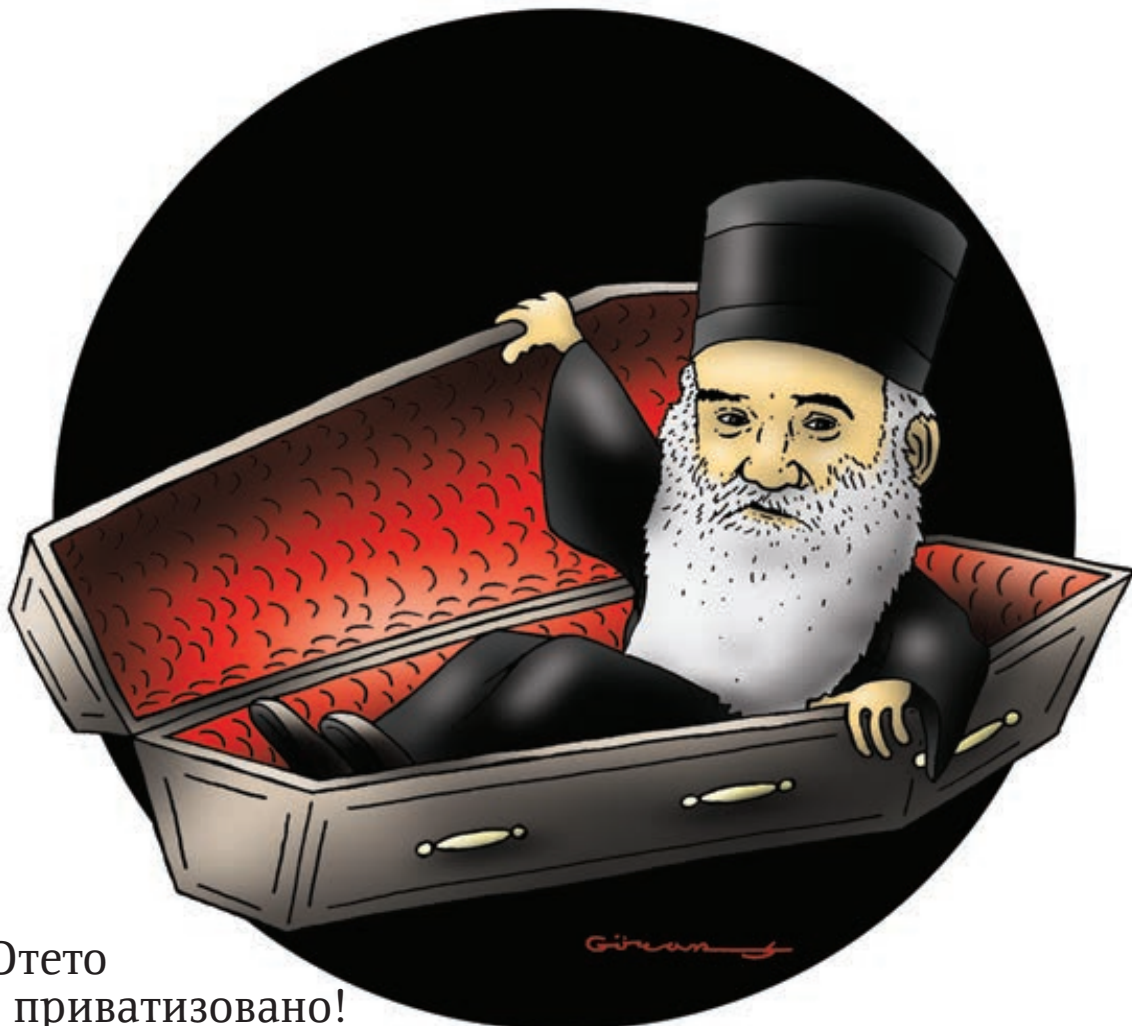

V БУРЂЕВДАНСКИ ТУРНИР У ПРЕФЕРАНСУ КРАГУЈЕВАЦ 2013.

Мечевци се играју у ресторани Старо Србија, 25. маја од 9 часова (5 партије од 300 була на 3 сата)

Информације: 063 80 44 824 Ушке www.k2.rs

КОТИЗАЦИЈА 3000 ДИН (РУЧАК ЈЕ УКЉУЧЕН)

Отето - приватизовано!

Милан Р. СИМИЋ

Карикашура: Горан МИЛЕНКОВИЋ

- Био бих и ја у првим борбеним редовима, али немам свечану позивницу.
- Глас се дизањем два прста, али вас молимо да ништа не предузимате на своју руку.
- Насукали смо се. То се узима као доказ да криза није дубока.
- Дobar глас далеко се чује, лош још даље, а за нас је чуо цео свет.
- За слободу се мора борити свим средствима, а ви сте изабрали баш недопуштава.

Милан ТОДОРОВ

- Никако да прочитам нешто паметно. Само пишем!
- Тешко је говорити о слободи писане речи само на основу графита!
- Гледам у празан тањир не верујући својим очима!
- У недостатку војске, полиција чува војну тајну!
- Има много Наполеона, али нема довољно душевних болница.

Милан Р. СИМИЋ

Јурећи за датумом, изгубићемо национални календар!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

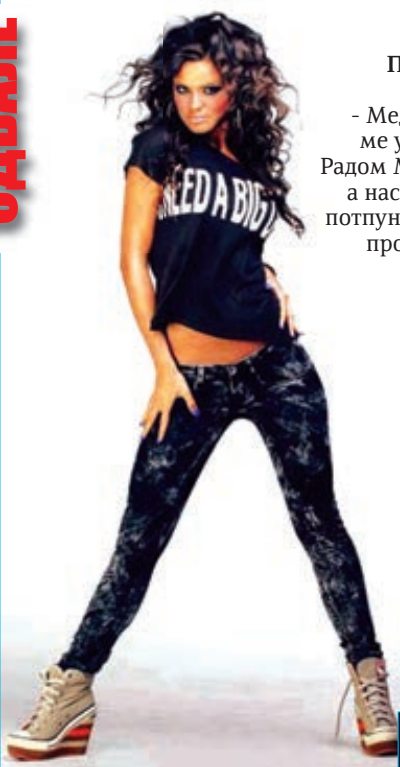
МАРКЕТИНГ
marketing@kragujevacke.rs

телефони
333 111
333 116

ОДВАЈЕ

МИЛИЦА ПАВЛОВИЋ, певачица:
- Медији воле да ме упоређују са Радом Манојловић, а нас две смо два потпуно различита производа исте фабрике.

ИВИЦА ДАЧИЋ, српски премијер, током посете САД:
- Ја не пијем, међутим морао сам да пробам калифорнијска вина, која су заиста врхунска, али су српска најбоља.

ЈОВАН КРКОБАБИЋ, председник партије пензионера:
- То што истраживачи и неке агенције не виде ни мене, ни ПУПС, значи да имају одређени проблем с диоптријом.

СУЗАНА МАНЧИЋ, водитељка:
- Неке момке својих ћерки упознала сам случајно, а неке плански. Буде ми жао када раскину, јер сам се с некима и здружила.

МАЈА МАРИЈАНА, певачица, поводом батина које је добила од мужа и због којих је завршила у болници:
- Нас двоје ћемо и даље пословно сарађивати, он ће као менаџер уговорати моје наступе, а приватно - видећемо. Жене би требало да се труде да одрже срећу у браку, шта год да се деси.

ДРАГАН МАРКОВИЋ ПАЛМА, председник Јединствене Србије:
- Ја могу да верујем у НАТО из разлога да све што је досад рекао они су то и реализовали: двапут су бомбардовали српски народ.

ГОЈКО РАБРЕНОВИЋ, председник једине четничке организације која је регистрована у Србији, о овогодишњем сабору на Равној Гори:
- Никада није било више тезги и шатора с музиком, а мање четника. Ми се боримо против квазичетника, који пуне браде и косураче, окаче бајонете за појас, па онда масни и прљави четири дана лочу пиво и ракију.

ДАРКО ЛАЗИЋ, певач, „звезда Гранда“:
- Скидам сало због комплекса, смучило ми се да ме зову Крме-бело.

ЗУМ
Милош Игњатовић

Стара колонија - једна кућа са две фасадe

Како могу дечје наочаре на тетину главу

И грађевинци могу да раде седећи

Је л' стварно на Пивари живе Пиварци

Све је насликано и написано

Предузеће

АИНГОР Д.О.О

из Крагујевца
у стални радни однос запошљава:

- 2 грађевинска техничара са искуством
- 5 молера
- 3 керамичара
- 2 паркетара
- 5 зидара
- 2 армирача
- 3 тесара
- 5 НК радника

Пријаве слати на адресу Преожењска 2 Крагујевац
или Email:aingorkg@gmail.com.
Контакт телефони: 034355550 и 063602216.

Мали огласи

ПРОДАЈЕМ уређај за центрирање трапова BEISSBARTH, Тип МЛ 4600, и уређај за контролу, мерење и анализу кочионог система ХОФМАНН. Телефони: 034 380 973, 064 854 53 47.

ПРОДАЈЕМ „Ладу ниву“ 1.7, 2008. годиште, прешла 14.000 километара, регистрована до 24. априла 2014., тамно зелене боје у веома добром стању. Тел: 064-23-033-91.

МАРШИЋ – кућа на продају од 250квм, пет ари плаца, струја, вода, канализација, телефон, асфалт, повољно. Тел: 064-956-3-926, звати од 10-20 сати.

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (јун). Пријемни (више и високе школе и факултети). Тел: 360-202, 063-77-11-002, Арсић.

Ташић
Милован
из Крћевца

Двадесетог маја прошло је 15 година. Тугујем, не заборавањем драгог родитеља.

Живана

СЕЋАЊЕ

Ковачевић
Ђирило

Поштовањем и љубављу чувамо успомене.

Твоји најмилији

Дана 24. маја 2013. навршава се једна година од како није са нама

Казакковић
Миодраг
1931 – 2012.

Успомену на њега чувају његови најмилији

На основу Одлуке Управног одбора Црвеног крста Крагујевца 02 број 1682/6 од 17.10.2012.године, ЦРВЕНИ КРСТ КРАГУЈЕВАЦ

О Г Л А Ш А В А

Продају службеног возила
у поступку јавне лицитације
(усменог јавног надметања)

Предмет продаје је службено путничко возило „Опел Астра 1.4 Classic“ регистарске ознаке КГ 011 НС, број шасије W0LOTGF488G121703, година производње 2008, у виђеном стању, без могућности рекламације.

Почетна цена возила је 400.000,00 динара.

Јавна лицитација ће се одржати дана 03.јуна (понедељак) 2013.године, са почетком у 10.00 часова, у просторијама Црвеног крста Крагујевца, у улици Светозара Марковића бр.7.

Право учешћа у поступку јавне лицитације имају сва физичка и правна лица која уплате депозит у висини 10 % од почетне цене, на благајни Црвеног крста Крагујевца у улици Светозара Марковића бр.7, најкасније 30 минута пре почетка лицитације, или на рачун 150-2716-41, а оверен налог стави на увид Комисији за лицитацију најкасније 30 минута пре почетка лицитације.

Уколико понуђач који је излицитирао највишу цену одустане од куповине губи право на повраћај депозита а право куповине има следећи најповољнији понуђач који је учествовао на лицитацији.

Купац је дужан да излицитирани износ уплати у року од 7 дана и да након уплате преузме возило. Све обавезе и трошкове у вези са преносом апсолутних права падају на терет купца.

Разгледање возила и ближе информације се могу добити сваког радног дана од 08 до 15 сати у улици Светозара Марковића бр.7. Контакт особа је Јован Лековић, моб.тел.069/3019250.

Драга Зорице

Никада те нећемо заборавити.

Градска агенција
за саобраћај

Дана 20 маја 2013. године преминуо је

Душан Барјактаревевић
рођен 1928.Сахрана је данас, 23. маја у 12 сати на гробљу Бозман.
Породица БарјактаревевићЗаувек нас је напустила
наш велики пријатељЗорица
Јовановић

Њен одлазак оставиће велику празнину у животима свих нас.

Била је велики борац, пре свега човек, увек и несебично ту за пријатеље.

Сећањем на њу, борићемо се против заборава.

Породица Васиљевић

Дана 23. маја навршава се шест година како смо остали без оца, супруга, деде и свекра

Миливојевић
Михаила
Нонета

Године пролазе, а успомене на тебе не бледе, сећања не престају.

Супруга Нада, синови Бошко и Небојша са породицом

СЕЋАЊЕ

Снежана Батавевић
рођена Јагличић
1961 – 2006.

Дана 27. маја 2013. године навршава се пуних седам година од преране смрти наше вољене Снежке. Позивамо све рођаке и пријатеље да се тог дана окупимо на њеном гробу и одамо јој заслужену почаст.

Вечно ожалостњени: ћерка Бранка, син Милутин, отац Драгутин, мајка Загорка, супруг Драган, свекрва Рајна и остала многобројна родбина

PRISTUPAČNE CENE • GRUPNI POPUSTI • NAJBOLJI PREDAVAČI

034 360 426 | 063 181 314 2

Dragoslava Srejić 2/3/17, Kragujevac
(preko puta Ultrazvuka) www.fonetika.rsENGLJSKI : NEMAČKI : ITALIJANSKI : FRANCUSKI
ŠPANSKI : RUSKI : JAPANSKI : SRPSKI

IN MEMORIAM

Зорица
Јовановић

одборник Скупштине града Крагујевца, у два сазива

ЗАЈЕДНО ЗА
ШУМАДИЈУ- УРС

др Јелена Ђоковић

28. 11. 2012 – 28. 5. 2013.

Највољенија моја Лелице,

чинили смо само добро људима. Своју лекарску професију, као и тата, обављали смо часно и у сваком тренутку борили смо се за људски живот како смо најбоље знали и умели. И у Риму, када си била пацијент који се храбро и достојанствено бори, била си и лекар који несебично саветима помаже болесним људима на клиници San Camillo. Волели смо људе и зато сам сигурна да ће многи од њих једнога дана, и ако мене не буде, рећи твојој и нашој МИМИЦИ какав је човек била њена мама и она ће се увек поносити тобом. И после свега верујем да зло и саможивост само тренутно могу надвладати добро и племенитост, али никада их не могу победити. Зато почивај у миру.

Увек си тамо где сам ја.
Твоја Данијела

СЕЋАЊЕ

25. 5. 2003 – 25. 5. 2013.

Ракић
Животије
Мића

Десет година је од када те је тешка болест отргла од нас. Недостајеш нам.

Твоје: ћерка Сања и супруга Снежана

Обавештавамо родбину и пријатеље да ћемо нашем драгом и вољеном

Матејић Зарији

дипломирани правник

давати двогодишњи помен у недељу, 26. маја 2013. године у 12 сати на Палилулском гробљу.

Увек у срцима и мислима његових најмилијих.

Супруга Мирјана, ћерка Јелена, сестра Загорка, унук Бјанка и Мартина и зет Владимир

Дана 22. маја 2013. године навршило се три године од када смо изгубили нашег вољеног супруга и оца

Баштић Миодрага

1944 – 2010.

Кажу да време лечи све. Лажу!
Наша туга и наш бол се не лечи временом. Наше те сузе неће вратити, али сећање на Тебе трајаће док ми постојимо. Вечно ћемо памтити Твоју љубав и нежност којом си нас даривао. Мићо, сваког дана си у мојим мислима, причама и ћутањима.

Воле те и за тобом пате супруга Радмила и ћерка Гордана са породицом

Наш вољени

Александар Недић

1970 – 2013.

Преминуо је 5. маја 2013. године. Испраћај за кремацију обављен је 9. маја 2013. године. Захваљујемо се свима који су нам упутили речи утехе у тим тешким тренуцима.

Породице Недић и Чивовић

Гордана Михаиловић

1956 – 2010.

Драга Гоцо,
љубав, туга и незаборав.

Твоје тетке

СКАНДИНАВКА

181	ИГРАЧКА ЗА СЛАГАЊЕ ФИГУРА	РАНИЈИ СИТНИ ИСЛАНДСКИ НОВАЦ (МН.)	КРАГУЈЕВАЧКИ КОШАРКАШ СА СЛИКЕ	НАРОДНО МУШКО ИМЕ	ИМЕ ПЕВАЧА МАЏИЊА	КИНЕСКИ ФИЛОЗОФСКИ КОНЦЕПТ	ИМЕ ПЕСНИКА ШОПОВА	ПРЕМА
ДВО СЛОЖЕНОГ САСТАВА								
СКРИТНИЦА								
ИТАЛИЈАНСКИ ПИСАЦ ПЕТРО								КИСЕЛОСТ (ЛАТ.)
ГРЕШКЕ, КИКСЕВИ (ЕНГ.)							АМПЕР СЕОСКА ПОДРУЧЈА	
СТАНОВНИК СТАРЕ АРАМЕЈЕ								
ЦРТАТИ ЛИНИЈЕ								
ИМПУЛС		СВОЈЕРУЧНО (СКР.) СИТНИ ДЕЛИЋИ МАТЕРИЈЕ			ИЗНАД ПОВРХ ИЗНУДА			
ЦЕНТАР ЗА МАРКЕТИНГ ИСТРАЖИВАЊЕ (СКР.)				СТАРО ИМЕ ЗА МАЂАРЕ ЛИК ИЗ ИСТОЧЊАЧКЕ БАЈКЕ				
ЖИТЕЉ АОНИЈЕ, АОНЈАНИН						ИТЕМ ГРАЂИНА ПТИЦА С АНДА		
	БОЛЕКОВ ДРУГ ИЗ ЦРТИЋА НИ У КОМ ПРАВЦУ						ЕЛЕКТРОН ИМЕ ПЕВАЧА ЦЕНОВА	
НЕДУЖНОСТ								
ЈАПАНСКА ВЕШТИНА АРАЏИ-РАЈА ЦВЕТА								РЕКА (ШПАН.)
ПАС (ДЕЧ.)					ДЕМОКРАТ. НАРОДНА РЕПУБЛИКА РОМИНА ПАУЕР			
УЛИЦА			ГЛУМАЦ АДРИЈЕН КЕЛВИН					
ГЛУМАЦ ЛЕОНАРДО								

РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

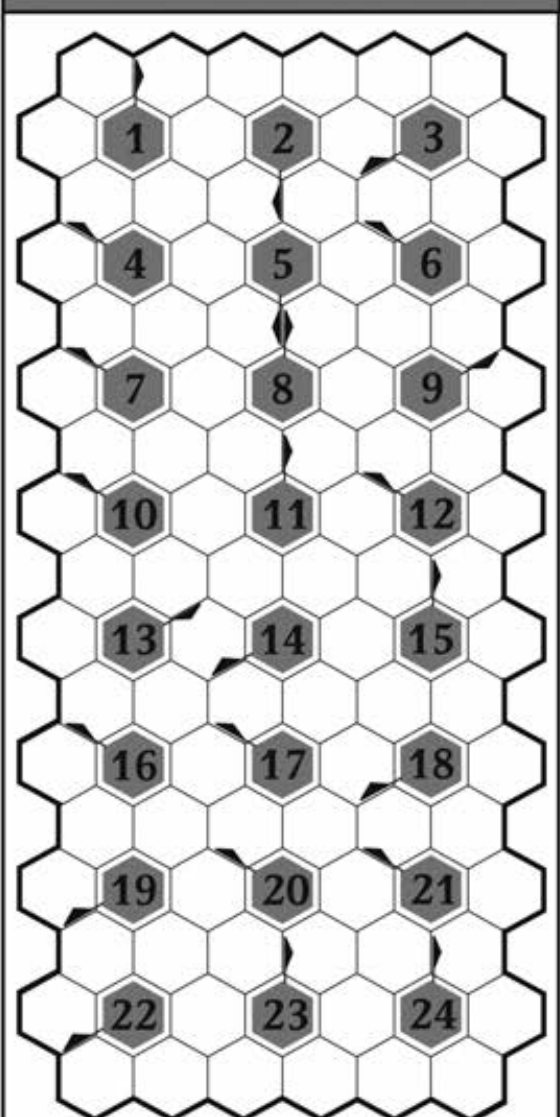
СКАНДИНАВКА: б, хромозом, лакирати, аномалон, дивити, и, исаковић, олтарић, наи, к, ич, ив, шап, е, кинк, рал, вартекс, фантасти, антанте, ло, цуана, ива, штип, титанија, сићево, ач.
ОСМОСМЕРКА: комовица. **МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА:** комисије, трансвал, идит, аве, тор, инок, он, апорт, разговор, инер, аво, сноп, ил, диоген, и, и, нагост, ни, таћи, анр, вант, сто на сто, цеац, ер, ирен, стс, гнт, стит, лансирке, етероман.
СУДОКУ: а) 532-417-968, 176-598-324, 984-362-715, 361-924-857, 748-635-291, 259-781-436, 497-153-682, 625-879-143, 813-246-579. б) 741-695-328, 236-184-597, 895-372-164, 579-821-643, 623-547-819, 418-936-275, 957-263-481, 182-459-736, 364-718-952. в) 843-561-792, 216-793-485, 597-482-631, 751-649-823, 364-218-957, 928-375-146, 185-936-274, 439-127-568, 672-854-319.

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							

ВОДОРАВНО: 1. Шпански фудбалски клуб (0), 2. Мале краве (0), 3. Клица, заметак - Етажно грејање (скр.) (1), 4. Километар (скр.) - Име америчког музичара Кравица (1), 5. Врста подне облоге (0), 6. Изнуда - Саставни везник (1), 7. Завод (скр.) - Раним јутром (прил.) (1), 8. Име наше глумице Штрљић - Енглески сликар, Вилијам (1), 9. Крстач или пино ноар - Коњ у епској песми (1), 10. Почетно слово - Варнице (1), 11. Домовина Ескимана, изворни назив (0).
УСПРАВНО: 1. Посебан, изванредан (0), 2. Наш писац, Стеван - Лична заменица - Хемијски симбол урана (2), 3. Памела краће - Међуспрат (архит.) (1), 4. Град у Италији - Инсект сличан пчели (1), 5. Ономатопеја њиштања - Језеро у Финској, Инари - Ауто-ознака за Краљево (2), 6. Стручна критика - Јапанска лука на острву Хоншуу (1), 7. Законитост, легитимност (0).

САЂЕ

1. Период од 365 дана, 2. Супротно, 3. Раскол, 4. Ранији фудбалски тренер Мишел, 5. Наум, намера, 6. Ранији кошаркаш Денис, 7. Врста речи, 8. Козачки поглавица, 9. Боксерска категорија, 10. Градић у Хрватској, 11. Старинско мушко име, 12. Натпис изнад чланка, 13. Метода учења страних језика, 14. Старогрчки јунак, 15. Психичка енергија, 16. Име ранијег хирурга Папа, 17. Име америчке глумице Грифит, 18. Држава у Африци, 19. Годишњи прстенови у стаблу дрвета, 20. У четири ока, 21. Енглески глумац Цереми, 22. Поздрав при наздрављању, 23. Град у Холандији, 24. Рок музичар Ози.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ ●●○○

	4				7	1
7				8		4
		1			9	2
	3		2			
					1	3
		5		6		
		3	4	1		
6	4	2	3	7		

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●○

9		3	4	6	
	1			3	
		6	5		1
	5		7		
	8	7	3	4	
				8	2
		7	2	4	5
3				8	
	9				

НИВО ТЕЖИНЕ ●●●●

8				2	4
				5	
	6				3
		1		5	3
3	7	8			9
4					8
	9		7	8	6
7			2	4	
6				9	

CityVision

MESTO OGLAŠAVANJA USPEŠNIH!
LED EKRAN U CENTRU GRADA

NOVA ERA
SPOLJAŠNJI OGLAŠAVANJA

Bilbordi kakve ste oduvek želeli!

TOP LOKACIJA:
STROGI CENTAR KRAGUJEVCA
Najprometnija raskrsnica i početak pešačke zone

POZOVITE 302-852 i uz nagradni kod: "kgnovine" dobićete 10% popusta za reklamu

Otvoreni keš kredit OTP banke za sve vaše potrebe

Mogućnost smanjenja kamate tokom perioda otplate!
Rok otplate do 96 meseci
Povoljna kamatna stopa
Iznos kredita do 5 miliona dinara

Jednim kreditom obezbedite dodatnu gotovinu za sve vaše potrebe, slobodno raspoložite novcem kada i kako vam odgovara, a ukoliko zatreba možete refinansirati i sve vrste obaveza kod drugih banaka!

PREDNOSTI:

- Brz proces odobravanja i realizacije
- Bez obaveze prenosa zarade u OTP banku
- Povoljnija kamata za sve klijente koji primaju zaradu ili penziju u OTP banci
- Za iznose do 1.200.000 dinara potrebna je samo menica ili administrativna zabrana
- Naknadu za izveštaj Kreditnog biroa i menicu plaća banka

www.otpbanka.rs
Call Center: 0700 480 400 - 021 4800 400

otpbanka
Verujemo jedni drugima

Otvoreni keš kredit

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 23. до 29. маја

Четвртак 23. мај	Петак 24. мај	Субота 25. мај	Недеља 26. мај	Понедељак 27. мај	Уторак 28. мај	Среда 29. мај
СТАЊЕ СТВАРИ 20.00 Стање ствари 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Клиника р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Кућињаца у цвећу р. 13.00 Музички програм 14.00 Комунални сервис р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен р. 15.30 Раскршаћа р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Стање ствари 21.00 Жива ватра = 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника = 23.30 Атлас 00.00 Вести 00.05 Хит дана	09.05 Седница Скупштине града 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Седница Скупштине града (директан пренос) 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 АБС шоу 13.00 Музички програм 14.00 Стање ствари р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен р. 15.30 Атлас р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. 17.00 Моја Шумадија 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Акција 20.30 Супертехнологија 21.00 Жива ватра = 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника = 23.30 Мегафон Music 00.00 Вести 00.05 Хит дана	23.00 Глава у облацима 08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм: Бен Тен 09.35 Серија 10.00 Мегафон Music р. 11.00 Нокаут р. 11.30 Улови трофеј р. 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг р. 13.00 Кућињаца у цвећу 13.30 Fashion files 14.00 Shopping avantura 15.00 Документарни програм 16.00 Вести 16.05 Модилјани 18.30 Акција 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Лек из природе 20.30 Илузиониста 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 АБС шоу 23.30 Глава у облацима 00.00 Вести 01.00 Хит дана	20.00 Стаклено звоно 08.45 Најава програма 09.00 Вести 09.05 Цртани филм: Бен Тен 09.35 Шумадијска словарица р. 10.00 Биографије познатих 11.00 Кућињаца у цвећу 11.30 Лек из природе 12.00 Вести 12.05 Шумадијски праг 13.00 Агро дневник 14.00 Филм 16.00 Вести 16.05 In Memoriam 18.00 Нокаут 18.30 Документарни програм 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Стаклено звоно 20.30 Шумадијска словарица 21.00 Концерт 21.50 Хит дана 22.00 Хроника 2 22.30 Култура 23.00 Филм 00.00 Вести 01.00 Хит дана	19.30 Спортски преглед 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Клиника р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Стаклено звоно р. 13.00 Музички програм 14.00 Shopping avantura р. 15.00 G.E.T. Report р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Спортски преглед 20.00 Јавор - Раднички (фудбал, снимак утакмице) 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника = 23.30 Нокаут 00.00 Вести 00.05 Хит дана	20.30 Суграђани 07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Клиника р. = 12.00 Вести 13.00 Музички програм 14.00 Јавор - Раднички (фудбал, снимак утакмице) р. 16.00 Вести 16.05 G.E.T. Report р. 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Здравље је лек 20.30 Суграђани 21.00 Жива ватра = 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника = 23.30 Биографија 00.00 Вести 00.05 Наставак биографије 00.30 Хит дана	07.00 Јутарњи програм 09.00 Вести 09.05 Музички програм р. 10.00 Жене ван закона р. = 11.00 Клиника р. = 12.00 Вести 12.05 Кућињаца 12.35 Култура р. 13.00 Музички програм 14.00 Здравље је лек р. 14.30 Суграђани р. 15.00 Цртани филм: Бен Тен 15.30 Fashion files р. 16.00 Вести 16.05 Жива ватра р. = 17.00 Мозаик 18.00 Жене ван закона = 18.50 Хит дана 19.00 Хроника 1 19.30 Цртани филм: Бен Тен 20.00 Комунални сервис 21.00 Жива ватра = 22.00 Хроника 2 22.30 Клиника = 23.30 Раскршаћа 00.15 Вести 00.20 Хит дана

■ филм   = серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

БИЦИКЛИЗАМ

Екипни успех Радничког

КРАГУЈЕВАЧКИ бициклиста Бојан Ђурђић заузео је друго место прошле недеље на Авали, у другој трци која се бодовала за шампионат Србије у планинском бициклизму.

За крагујевачки састав, у овој дисциплини, дебитовао је друмаш Дејан Марић, који се пласирао на веома добро седмо место, чиме је помогао својим клупским колегама да се екипно оките титулом најуспешнијег клуба на овој трци. Комплетан успех само је употпунио Владимир Потрић, најбољи у класи ветерана.

С. М. С.

АУТОМОБИЛИЗАМ

Старт на Глави Зете

НАКОН двонедељног одлагања, овог викенда, коначно, почеће шампионат Србије у брдском аутомобилизму, који ће се премијерно возити на стази Глава Зете.

АСК Крагујевац имаће представнике у класи 2, где Предраг Ламбаша брани шампионску титулу, док ће у класи 1 наступити Жељко Писарић, осми у прошлогодњем такмичењу.

С. М. С.

ПЛИВАЊЕ

46 медаља Крагујевчанима

ПРВО коло Летњег првенства Пливачког савеза централне Србије, које је одржано прошле суботе у Крушевцу, донело је крагујевачким пливачима, члановима Радничког и Пирата, укупно 46 медаља.

Заслужнији за толику "збирку" били су "црвени" са учинком од 30 одличја (10 златних, 9 сребрних и 11 бронзаних), у чијим редовима су блистали Ксенија Јовановић и Лазар Карић. Узевши три злата у свом узрасту, Ксенија је уједно освојила и два сребра и бронзу у апсолутној конкуренцији - на 100 делфин, 400 мешовито и 200 леђно. И Лазару су припала три злата у његовој категорији - на 100 делфин, 200 леђно и 400 мешовито, уз сребро и бронзу у апсолутној из последње две дисциплине.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА СРБИЈЕ

5. КОЛО: Плави Змајеви - Дивљи Вепрови 12:32, Краљевске Круне - Легионари 20:16, Пантери - Вукови 0:44, Војводе - Императори 65:21.

Вукови	5	5	0	231:20
Војводе	5	5	0	159:66
Дивљи Вепрови	5	4	1	142:77
Пантери	5	2	3	110:154
Императори	5	2	3	133:197
Плави Змајеви	5	1	4	97:154
Краљевске Круне	5	1	4	46:160
Легионари	5	0	5	50:140

6. КОЛО (1/2. јун): Дивљи Вепрови - Пантери, Легионари - Императори, Вукови - Војводе, Краљевске Круне - Плави Змајеви.

Фото: експотас.com

КРАГУЈЕВЧАНИ НА КОРАК ДО ПЕТЕ ТИТУЛЕ

ФУТСАЛ

У ФИНАЛУ ПЛЕЈ ОФА ЕКОНОМАЦ БЛИЖИ ТРИЈУМФУ

Мирише на дуплу круну

ПОСЛЕ убедљиве елиминације нишког Коперникуса у полуфиналу плеј офа, у две утакмице (2:1 и 9:0), Економац је синоћ, на свом терену у хали "Језеро", играо одлучујућу утакмицу за шампионски пехар, против београдског Марба.

Подсетимо, у првом дуелу ове две екипе, пре четири дана у Београду, скор је био изједначен - 2:2, што, свакако, иде у корист нашем тиму. Тако, у случају победе на свом терену, крагујевачки "студенти" би освојили пету титулу, али и уписали најуспешнију фудбалску сезону у својој историји што се домаћег такмичења тиче, с обзиром да су недавно, у дуелу са истим ривалом, освојили Куп Србије.

С. М. С.

ОДБОЈКА

За сада без промена

СИТУАЦИЈА у крагујевачком суперлигашу ни два месеца по завршетку првенства још увек није кадровски искристалисана. Прелазни рокови званично трају од 1. до 15. јула и од 1. септембра до 25. децембра, а договора о сарадњи са

играчима којима су истекли уговори за сада нема.

Оно што је сигурно, јесте да Немања Радовић и Немања Стевановић у наредној сезони неће бити у саставу, а сви остали, укључујући и Владимира Чедића, заинтересовани су за наставак сарадње. Уз то, питање тренера такође није решено, а најаве су да ће све бити јасније током наредне недеље, када би руководство клуба требало да обави разговоре са играчима и тренерима.

М. М.

Фото: wildboars.rs

САНТИНО СИМОНЕ ОПЕТ БЛИСТАО

АМЕРИЧКИ ФУДБАЛ

ПЛАВИ ЗМАЈЕВИ - ДИВЉИ ВЕПРОВИ 12:32

Змајевима сасечена крила

ЈОШ једну блиставу партију пружио је придошлица Дивљих Вепрова, квотербек Сантино Симоне. Био је убедљиво прва звезда у београдском мечу, те је тако крагујевачки састав забележио још један тријумф у српском националном шампионату. Овога пута са терена су „почишћени“ Плави Змајеви - 32:12, по деоницама 0:6, 19:0, 0:6, 13:0.

Београђани, додуше, јесу пружили солидан отпор, играли добро у појединим тренуцима, али недовољно за победу. Прва три тач дауна забележио је Треј Меквеј на пасове свог вође напада, а онда је Симоне са два трчања запечатио победу Вепрова. Уз то, Ружић је био половичан у претварању за један поен.

Првенство се наставља 2. јуна, када у Крагујевац долазе панчевачки Пантери.

М. М.

КРАГУЈЕВАЧКЕ, АЛИ И СРПСКЕ УЗДАНИЦЕ: ТИЈАНА, ЗОРАНА И САЊА

РУКОМЕТ

Измакло им Европско

КВАЛИФИКАЦИОНИ турнир за одлазак на Првенство Европе у Данској, јуниорска репрезентација Србије окончала је на трећем месту. Победа у последњем колу над

Молдавијом (44:11), била је само утешна, јер су претходни реми са победником овог надметања, домаћом селекцијом Словачке (24:24), те пораз од Исланда (20:24)

унапред онемогућили нашу селекцију да заузме прву позицију и оствари пласман на ЕП.

Иначе, од петка до недеље, у Словачкој су се, као чланице српског тима, налазиле и три рукометашице крагујевачког Радничког - лево крило Сања Радосављевић, голман Тијана Ћосић и пивот Зорана Милић.

В. У. К.

АТЛЕТИКА

Црвени без премца на Купу централне Србије

ГРАДСКИ стадион „Чика Дача“, минулог викенда, био је домаћин атлетског такмичења за сениоре, које се рачунало као финале Купа централне Србије, Појединачно првенство централне Србије и квалификације за Куп Србије. Наступило је 204 такмичара из 32 клуба, а међу најпознатијим српским асовима, попут Оливере Јевтић, Асмира Колашинца, Амеле Терзић... нашли су се и бројни представници домаћег Радничког, који је, захваљујући постигнутим резултатима, на крају постао екипни победник Купа централне Србије. Насупрот колега, у женској конкуренцији "црвене" су имале скромнија остварења и заузеле пето место.

Гледано појединачно, шампиони централне Србије из редова Радничког су: Милош Савић (100 метара), Александар Миленковић (110 препоне) и Милан Младеновић (скок удаљ и троскок). За место ниже пласирали су се Љубица Симовић (100 метара), Марко Мишковић (110 препоне), Јован Мићић (скок удаљ и троскок), те штафета 4x100 у саставу: А. Стојановић, С. Стојановић, М. Мишковић, М. Савић. Трећу позицију су заузели скакачи удаљ, Сава Милосављевић и Наташа Стаматовић.

Како су се квалификациона надметања истовремено одржавала у још два града, Сремској Митровици и Београду, тек по сумирању свих резултата биће познато по којих ће 12 атлетичара у свакој дисциплини наступати у финалу Купа Србије. Иначе, завршница овог такмичења одржаће се 1. и 2. јуна, такође у нашем граду.

В. У. К.